

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΦΥΛΛΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: 2^ο

ΤΙΜΗ: 2,5 €

«ΕΚΤΟΣΠΑΣΤΕΣ»

Η ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΤ 3'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

✚ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ.....	σελίδα 2
✚ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ.....	σελίδα 3
✚ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ-ΜΟΥΣΙΚΗ.....	σελίδα 4
✚ ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΞΟΡΜΗΣΗΣ.....	σελίδα 5
✚ ΗΞΕΡΕΣ ΟΤΙ...ΜΝΗΜΕΙΑ / ΓΛΥΠΤΑ ΑΘΗΝΑΣ.....	σελίδα 6
✚ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ.....	σελίδα 11
✚ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΜΗΝΑ.....	σελίδα 14
✚ ΣΥΝΤΑΓΕΣ	σελίδα 15
✚ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΜΕ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.....	σελίδα 16
✚ ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΗΜΕΡΕΣ – ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ.....	σελίδα 17
✚ ΤΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΤΟΥ ΣΤ 3’	σελίδα 19
✚ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ.....	σελίδα 20

Αγαπητέ/αγαπητή αναγνώστη/αναγνώστρια...

Η εφημερίδα που κρατάς στα χέρια σου αποτελεί τη δεύτερη μηνιαία εφημερίδα της τάξης μας, ένα δημιούρημα των μαθητριών, των μαθητών και της δασκάλας του ΣΤ3! Με εναύσματα τις διάφορες ενότητες των βιβλίων μας που μελετήσαμε μέσα στον Νοέμβριο αλλά και τα διάφορα θέματα που άπτονταν του ενδιαφέροντός μας, συγκεντρώσαμε υλικό και το μετατρέψαμε σε εφημερίδα. Το παρόν έντυπο υλικό αποτελεί αποτέλεσμα πολλής δουλειάς αλλά ακόμα μεγαλύτερης διάθεσης και αγάπης. Σε ευχαριστούμε που μας στήριξες κι ελπίζουμε να το απολαύσεις....

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΤΡΙΒΙΖΑΣ (1946-σήμερα)

Ο Ευγένιος Τριβιζάς γεννήθηκε στην Αθήνα το 1946. Σπούδασε νομικά και οικονομικά και είναι καθηγητής εγκληματολογίας στην Αγγλία. Διδάσκει στο Πανεπιστήμιο του Reading, όπου διατελεί Ομότιμος Καθηγητής, αλλά και σε άλλα πανεπιστήμια. Είναι γνωστός ως συγγραφέας βιβλίων για παιδιά από τεσσάρων χρονών και πάνω. Όλα του τα έργα τα χαρακτηρίζει πρωτοτυπία και μεγάλη φαντασία.

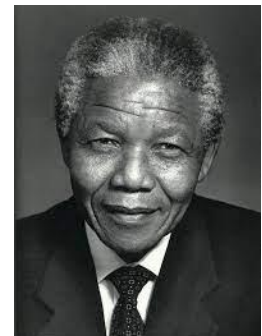
Έχει γράψει γύρω στα 150 βιβλία που είναι: μυθιστορήματα, παραμύθια, θεατρικά έργα, αλφαβητάρια, διηγήματα, κόμικς, εκπαιδευτικά βιβλία και έχει συνεργαστεί με παιδικά περιοδικά. Από τα πιο γνωστά του έργα είναι η Φρουτοπία, το Νησί των πυροτεχνημάτων, η Φρικαντέλα, τα 88 ντολμαδάκια κ.ά.

Η εταιρεία Coca Cola προσπάθησε να χρησιμοποιήσει τον όρο Φρουτοπία, χωρίς τη συγκατάθεση του συγγραφέα. Η εταιρεία ονόμασε ένα ποτό, με γεύση φρούτων, "FRUTOPIA" και ήδη είχε αρχίσει την παραγωγή του προϊόντος, μέχρι που οδηγήθηκε στα δικαστήρια από τον Τριβιζά. Η προσφυγή στη δικαιοσύνη δικαίωσε τον συγγραφέα και έτσι, η Coca Cola δεν μπόρεσε να χρησιμοποιήσει άλλο πια την ονομασία «Φρουτοπία» μετονομάζοντάς το σε «Fruitopia». Ο Τριβιζάς είναι και ο μοναδικός Έλληνας που έχει κερδίσει δίκη ενάντια στην πολυεθνική εταιρεία.

Με μια πλούσια συλλογή παραμυθιών και βαθιά γνώση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, ο Ευγένιος Τριβιζάς δείχνει την αντίθεσή του ως προς το μαθησιακό περιεχόμενο και την τακτική που ακολουθούν τα ελληνικά σχολεία. Χαρακτηριστικά αναφέρει πως η παιδική δημιουργικότητα και η φαντασία πρέπει να έχουν κυρίαρχο ρόλο στην εκπαίδευση, ότι η εκπαίδευση αντί να εμπνέει και να χαρίζει δημιουργικά φτερά, συνθλίβει και καταθλίβει με τη συσσώρευση γνώσεων το παιδί, περιορίζει τη φαντασία του και ατροφεί τη δημιουργικότητά του. Γι' αυτό προτείνει ως πρώτο βήμα την αξιοποίηση της φαντασίας και του χιούμορ μέσα από πολύχρωμα σχολικά βιβλία που θα δώσουν κίνητρο και θα κινήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών.

ΝΕΛΣΟΝ ΜΑΝΤΕΛΑ (1918-2013)

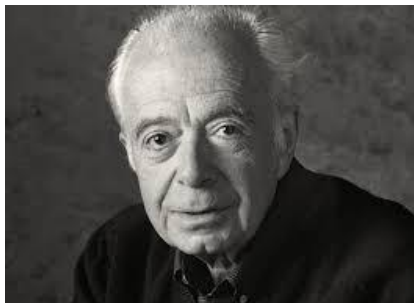
Ο νοτιοαφρικανός Νέλσον Μαντέλα υπήρξε ο πρώτος έγχρωμος πρόεδρος της Νότιας Αφρικής (1994-1999) και ηγέτης της αντίστασης στο Απαρτχάιντ, μια πολιτική των λευκών που σήμαινε διαχωρισμός και επέβαλε διάκριση των ανθρώπινων ομάδων βάσει φυλετικών κριτηρίων με στόχο να σταματήσουν οι επαφές των λευκών με τους μαύρους. Ο αγαπημένος Μαντίμπα (το όνομα της φυλής του) των Νοτιοαφρικανών τιμημένος με το Νόμπελ Ειρήνης, μεγάλος φιλόanthρωπος και ακούραστος πρεσβευτής της ελευθερίας, πριν γίνει πρόεδρος φυλακίστηκε για 27 ολόκληρα χρόνια από το καθεστώς των λευκών κατηγορούμενος σε ισόβια για δολοπλοκία, με στόχο τη βίαιη πτώση της κυβέρνησης Απαρτχάιντ.

Σε όλη τη διάρκεια της ζωής του, ο Νέλσον Μαντέλα δεν υπαναχώρησε από την πίστη του στις αξίες της δημοκρατίας, της ισότητας, της ειρήνης και της διαρκούς μάθησης. Πάσχιζε πάντα για την εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων και ανισοτήτων. Δεν «απάντησε» ποτέ στον ρατσισμό και τις τρομερές προκλήσεις που δέχτηκε με ρατσισμό.

Μάλιστα στη δίκη του, που έμεινε γνωστή ως “Rivonia Trial”, αντιμετώπιος με τη θανατική ποινή πλέον, είπε αυτά τα λόγια ενώπιον του δικαστηρίου: «Πολέμησα κατά της κυριαρχίας των λευκών και πολέμησα κατά της κυριαρχίας των μαύρων. Ονειρεύομαι το ιδανικό μιας δημοκρατικής και ελεύθερης κοινωνίας, όπου όλοι οι άνθρωποι θα ζουν μαζί, σε αρμονία και με ίσες ευκαιρίες. Είναι ένα ιδανικό, για το οποίο ελπίζω να ζήσω και να πετύχω. Αν όμως αυτό χρειάζεται, είναι ένα ιδανικό για το οποίο είμαι προετοιμασμένος να πεθάνω».

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΚΗΣ (1919- 2003)

Ο Αντώνης Σαμαράκης ήταν ένας σπουδαίος Έλληνας πεζογράφος, ένας ασυμβίβαστος και μαχητικός μεταπολεμικός ανθρωπιστής που εξέφραζε μέσω των έργων του την αντίθεσή του σε έναν κόσμο αλλοτρίωσης της ανθρώπινης προσωπικότητας που άφησε πίσω του ο Β΄ Παγκόσμιος (1939-1945) και ο Εμφύλιος Πόλεμος (1946-1949). Εμφανίστηκε στην πεζογραφία το 1954 με τη συλλογή διηγημάτων «Ζητείται Ελπίς» και υπήρξε ένας από τους πιο πολυμεταφρασμένους λογοτέχνες της γενιάς του ταξιδεύοντας σε όλον τον κόσμο με την ιδιότητα του εκπροσώπου του ΟΗΕ και του πρώτου Έλληνα πρεσβευτή Καλής Θέλησης της UNICEF για τα παιδιά του κόσμου.

Ωστόσο, η φωνή του Σαμαράκη δεν είναι μόνο μια φωνή καταγγελίας. Είναι πρωτίστως μια κραυγή αγωνίας για την πορεία της ελληνικής κοινωνίας και η έκφραση της

βαθύτερης πίστης του στον αγώνα του απλού καθημερινού ανθρώπου απέναντι σε κάθε μορφή καταπίεσης. Κατά βάθος αυτό που εμποτίζει ολόκληρο το έργο του και διαπερνάει την εποχή του είναι η πίστη του Σαμαράκη στην αξία του ανθρώπου και στην ικανότητα αυτού να γίνει ο αυτόνομος δημιουργός του εαυτού του. Γιατί όπως θα γράψει στη συλλογή διηγημάτων του «Εν Ονόματι»: «Όχι, δεν μπορώ να συμβιβαστώ!.. Δεν μπορώ να εξακολουθώ να είμαι μέσα σ’ αυτόν τον κόσμο σα να μην έχει συμβεί τίποτα, σαν να μη συμβαίνει τίποτα!». «Ή θα διαλέξεις τη σιωπή για να μη χάσεις τη βολή σου, την ησυχία σου, ή θ’ αντιδράσεις, θ’ αντισταθείς, θα αγωνιστείς σε όλα αυτά τα αποτρόπαια, τα εφιαλτικά που γίνονται για σένα, υποτίθεται, αλλά χωρίς εσένα.. Θα διαλέξω, λοιπόν, την ελευθερία να πω όχι, αρνούμαι θα πω σ’ αυτή την απάνθρωπη ανθρωπότητα...» «Όσο υπάρχουν δύο άνθρωποι, όσο υπάρχουν δύο άνθρωποι υπάρχει μια βεβαιότητα, όσο υπάρχουν δύο άνθρωποι υπάρχει ένα αρνούμαι!»

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

NASA: ΑΠΙΣΤΕΥΤΗ ΘΕΑ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ ΜΑΣ ΣΤΑ ΠΡΩΤΑ ΠΛΑΝΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ARTEMIS I ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ!

Οι πρώτες εντυπωσιακές εικόνες του πλανήτη μας από το σκάφος της NASA, κάνουν τον γύρο του κόσμου υπενθυμίζοντάς μας πόσο μικροί είμαστε εμείς και ο πλανήτης μας μπροστά στο αχανές σύμπαν και πόσο μεγάλα βήματα έχει κάνει η ανθρωπότητα, για να το εξερευνήσει και να το κατανοήσει.

Η ιστορική αποστολή «Artemis I» πέταξε τις πρώτες πρωινές ώρες της Τετάρτης 16 Νοεμβρίου 2022 μετά από μήνες αναμονής. Το γεγονός-ορόσημο έδωσε το έναυσμα για ένα ταξίδι που θα στείλει ένα μη επανδρωμένο διαστημόπλοιο γύρω από το φεγγάρι, ανοίγοντας τον δρόμο στη NASA να επιστρέψει

αστροναύτες στη σεληνιακή επιφάνεια για πρώτη φορά μετά από μισό αιώνα.

Τα θεαματικά πρώτα πλάνα της γης που παρέδωσε το διαστημικό σκάφος Ορίον, μοιράστηκαν περισσότερες από εννέα ώρες μετά την έναρξη του ταξιδιού, με το όχημα να απέχει περίπου 57.000 μίλια από τον πλανήτη μας στο ταξίδι του προς το φεγγάρι. Είναι η πρώτη φορά από την τελευταία αποστολή του Apollo το 1972 που ένα διαστημόπλοιο που σχεδιάστηκε για να μεταφέρει ανθρώπους στο φεγγάρι καταγράφει θέα της Γης.

Η αποστολή «Artemis 1» πρόκειται να διαρκέσει συνολικά 25 ημέρες και ενδέχεται να αντιμετωπίσει προβλήματα σε διάφορες φάσεις της, όμως η πρώτη απογείωση αυτού του γιγάντιου πυραύλου, ύψους 98 μέτρων, η ανάπτυξη του οποίου διήρκεσε περισσότερο από μια δεκαετία, αποτελεί πλέον μια μεγάλη επιτυχία για τη NASA.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - ΜΟΥΣΙΚΗ

ΕΡΛΙΝΓΚ ΜΠΡΑΟΥΤ ΧΟΛΑΝΤ – ΕΝΑ ΑΝΕΡΧΟΜΕΝΟ ΑΣΤΕΡΙ (2000-σήμερα)

Ο Έρλιγκ Μπράουτ Χόλαντ είναι Νορβηγός επαγγελματίας ποδοσφαιριστής, ο οποίος αγωνίζεται ως επιθετικός για τη Μάντσεστερ Σίτι της Αγγλίας και θεωρείται ο καλύτερος νέος παίκτης του 2020-2022. Σε ηλικία μόλις 15 ετών, ο Χόλαντ έκανε το ντεμπούτο του για τη Μπρίνε της Νορβηγίας στις 12 Μαΐου 2016, ενώ τον αμέσως επόμενο χρόνο πήρε μεταγραφή για τη Νορβηγική Μόλντε. Μάλιστα για την επίδοση του τη σεζόν 2018, ο Χόλαντ έλαβε το βραβείο του Πιο Βελτιωμένου Παίκτη της Χρονιάς ολοκληρώνοντας τη σεζόν με 16 γκολ σε 30 αγώνες, σε όλες τις διοργανώσεις.

Στις 19 Αυγούστου 2018 ο Έρλιγκ υπέγραψε πενταετές συμβόλαιο με την αυστριακή ομάδα Σάλτσμπουργκ, όπου κι έγινε ο πρώτος έφηβος που σκόραρε σε τέσσερις διαδοχικούς αγώνες και ο τέταρτος παίκτης που πέτυχε αυτό το κατόρθωμα. Την 1η Ιανουαρίου 2020, εντάχθηκε με μεταγραφή στην Μπορούσια Ντόρτμουντ, μια από τις πιο επιτυχημένες και δημοφιλέστερες γερμανικές ομάδες ποδοσφαίρου, για 20 εκατομμύρια ευρώ.

Τον Ιούνιο του 2022, ο Χόλαντ εντάχθηκε με μεταγραφή στην αγγλική Μάντσεστερ Σίτι. Η μεταγραφή κόστισε στην ομάδα 75 εκατομμύρια ευρώ και ο ποδοσφαιριστής υπέγραψε συμβόλαιο πενταετούς

διάρκειας. Στις 31 Αυγούστου του 2022 έφτασε τα εννιά γκολ μετά τα πρώτα πέντε του παιχνίδια στην Πρέμιερ Λιγκ. Πρόκειται για νέο ρεκόρ, ξεπερνώντας τους Μίκι Κουίν και Σέρχιο Αγουέρο (και οι δύο με οκτώ).

Ο Χόλαντ έχει αγωνιστεί σε 23 ματς με την Εθνική Νορβηγίας κι έχει σκοράρει 21 γκολ. Έχει μάλιστα στο βιογραφικό του καταγεγραμμένο ρεκόρ γκολ, τα περισσότερα που σημειώθηκαν από παίκτη κάτω των 20 ετών σε παγκόσμιο κύπελλο. Μάλιστα έχει συγκριθεί με τον Ζλάταν Ιμπραϊμόβιτς, λόγω του ύψους του (1,94 μ.) και της παραγωγικής του ικανότητας στο σκοράρισμα. Έχει επηρεαστεί στο παιχνίδι του από τους Κριστιάνο Ρονάλντο, Ζλάταν Ιμπραϊμόβιτς, Όλε Γκούναρ Σόλσκιερ και Μίτσου.

ΡΑΛΛΥ ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ: ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ 1951

Το 1951 μια ομάδα οδηγών, ανάμεσα στους οποίους ήταν και ο Απόστολος Νικολαΐδης της Ε.Λ.Π.Α. (Ελληνική Λέσχη Περιηγήσεων και Αυτοκινήτου, ένα σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με κύριο σκοπό την πρόοδο του μηχανοκίνητου τουρισμού και αθλητισμού), ο οποίος διετέλεσε και πρόεδρος του Παναθηναϊκού, διοργάνωσε έναν αγώνα που έμελλε, δύο χρόνια μετά, να εξελιχθεί στο Ράλλυ Ακρόπολις. Μεσολάβησε το Ράλλυ Ε.Λ.Π.Α. το 1952, με νικητή τον αείμνηστο Τζόνι Πεσματζόγλου, στο τιμόνι μιας Chevrolet V8.

Το 1953, έγινε το πρώτο Ράλλυ Ακρόπολις ή «Ράλλυ των Θεών» όπως ονομάστηκε. Φυσικά ο αγώνας, αν και διεθνής, ήταν τα πρώτα τρία χρόνια καθαρά ελληνική υπόθεση, με πρώτο νικητή στην ιστορία του τον Νίκο Παπαμιχαήλ με Jaguar XK 120. Ακολούθησε το 1954 ο Πέτρος Παπαδόπουλος (Opel Rekord) και το 1955 ο Τζόνι Πεσματζόγλου (Opel Karitän). Από το '55 και μετά, ο μόνος Έλληνας που έχει κερδίσει τον εθνικό μας αγώνα είναι ο Άρης Βωβός. Βέβαια, και το 1957 πρώτος στον τερματισμό έφτασε ο Άλκης Μίχος. Όμως, κατόπιν καταγγελίας άλλου Έλληνα αγωνιζόμενου, τιμωρήθηκε καταλαμβάνοντας τελικά την 8η θέση γενικής. Η καταγγελία ανέφερε ότι σε κάποιο κομμάτι του αγώνα η πινακίδα του αυτοκινήτου του Α. Μίχου δεν ήταν αναρτημένη στη θέση της, καθώς την είχε χάσει. Τη βρήκε και του την παρέδωσε αργότερα άλλος διαγωνιζόμενος.

Σύντομα το Ράλλυ τράβηξε το ενδιαφέρον δυνατών ξένων συμμετοχών, με τον Βάλτερ Σοκ να είναι ο πρώτος μη Έλληνας νικητής του αγώνα, τερματίζοντας το 1956 στην πρώτη θέση με μια Mercedes-Benz 300 SL. Τέλος, πρέπει να σημειώσουμε πως ανάμεσα στο νικητές του Ράλλυ Ακρόπολις είναι και η θρυλική Γαλιδα οδηγός αγώνων Μισέλ Μουτόν, το 1982 με Audi Quattro.

Με τα χρόνια, το Ακρόπολις απέκτησε τη φήμη ενός πολύ σκληρού ράλλυ, στο οποίο ο τερματισμός ισοδυναμούσε με νίκη! Από τις καλύτερες στιγμές του αγώνα, ήταν και η υπερειδική διαδρομή στο Ολυμπιακό Στάδιο, το 2005 και το 2006.

Θα περίμενε κανείς ο οδηγός με τις περισσότερες νίκες στο Ράλλυ Ακρόπολις να είναι ο εννιάκις Παγκόσμιος Πρωταθλητής, Σεμπαστιάν Λεμπ. Και όμως, ο Γάλλος έχει κερδίσει μόνο 3 φορές το ελληνικό Ράλλυ. Ο οδηγός με τις περισσότερες νίκες είναι ο αείμνηστος Κόλιν Μακρέι. Επίσης, στους κατασκευαστές, η Ford έχει κερδίσει 17 φορές, η Lancia και η Citroen από 8 και η Subaru 5.

Τέλος, το τετραήμερο 8-11 Σεπτεμβρίου 2022 ήταν εορταστικό για τους φίλους του μηχανοκίνητου αθλητισμού στην Ελλάδα, καθώς διεξήχθη το Ράλλυ Ακρόπολις για δεύτερη διαδοχική χρονιά επί ελληνικού εδάφους με επίκεντρο τη Λαμία και ειδικές διαδρομές σε Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησο και -γι' ακόμη μια φορά- στο Ολυμπιακό Στάδιο. Στο φετινό Ράλλυ Ακρόπολις είχαν δηλωθεί να «τρέξουν» 70 αυτοκίνητα από 31 χώρες, τα οποία καλούνταν να κάνουν το καλύτερο δυνατό στις 16 ειδικές διαδρομές του αγώνα.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΞΟΡΜΗΣΗΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ ΟΜΟΡΦΗ ΠΟΛΙΧΝΗ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Τα Καλάβρυτα, μια πανέμορφη ορεινή κωμόπολη, ανήκουν στον Νομό Αχαΐας και είναι χτισμένα στον Χελμό (Αροάνια Όρη), την οροσειρά της βόρειας Πελοποννήσου, σε υψόμετρο 735 μέτρων. Το όνομά τους σημαίνει "καλές βρύσες" και το απέκτησε την εποχή της Φραγκοκρατίας τον 13ο αιώνα μ.Χ. Η μικρή πόλη των Καλαβρύτων είναι χτισμένη στην θέση της αρχαίας Αρκαδικής πόλης Κυναίθης που βρισκόταν στο τμήμα της Αζανίας.

Η επαρχία των Καλαβρύτων και ειδικότερα η περιοχή του Χελμού έχει συνδεθεί με πλήθος μύθων, γεγονόσ που πιστοποιεί την κατοίκηση της περιοχής από πολύ νωρίς. Πρώτος μυθικός βασιλιάς θεωρείται ο

αυτόχθων Πελασγός, ο οποίος δίδαξε στους κατοίκους της περιοχής, που ως τότε έτρωγαν ρίζες και χλόη, την τροφή από βαλάνους δρυός (τα γνωστά σε όλους μας βελανίδια- εξ ου και οι αναφορές στους «Αρκάδες Αζάνες βαλανοφάγους»).

Η περιοχή των Καλαβρύτων συμμετείχε τόσο στην επανάσταση του 1770, όπου ο μητροπολίτης Παλαιών Πατρών Παρθένιος κήρυξε την τοπική εξέγερση, όσο και στην κήρυξη-έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης το 1821 στο μοναστήρι της Αγίας Λαύρας των Καλαβρύτων από τον Παλαιών Πατρών Γερμανό και τους οπλαρχηγούς της Πελοποννήσου που είχαν συγκεντρωθεί εκεί. Η έκβαση της είχε ως αποτέλεσμα την απελευθέρωση μεγάλου μέρους της σημερινής Ελλάδας και την ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους.

Η Μονή Αγίας Λαύρας, μια από τις παλαιότερες της χώρας (ιδρύθηκε το 961) φιλοξενεί το λάβαρο της ορκωμοσίας των Ελλήνων αγωνιστών του 1821 και τα όπλα τους, τα χρυσοκέντητα άμφια του Παλαιών Πατρών Γερμανού, τον Επιτάφιο του 1754 κεντημένο στη Σμύρνη, το Ευαγγέλιο που δώρισε η αυτοκράτειρα Μεγάλη Αικατερίνη της Ρωσίας, τη θαυματουργή εικόνα του Αγ. Γεωργίου, την κάρα-κεφάλι του Αγ. Αλεξίου- πολιούχου των Καλαβρύτων, τα ιερά λείψανα άλλων αγίων και ένα μοναδικό θησαυρό, τη Βιβλιοθήκη με πάνω από 3.000 παλαιότατους τόμους.

Τα Καλάβρυτα υπήρξαν μία από τις περιοχές της Ελλάδας που βίωσαν με τον σκληρότερο τρόπο τα ναζιστικά γερμανικά αντίποινα κατά τη διάρκεια της Κατοχής (1941-1944). Στις 13 Δεκεμβρίου του 1943 ο γερμανικός στρατός κατοχής εκτέλεσε στον λόφο Καππή σχεδόν όλο τον ανδρικό πληθυσμό, με ηλικία άνω των 12 χρονών και έκαψε ολοσχερώς την πόλη. Ο λόφος αυτός ήταν μια τοποθεσία προσεκτικά επιλεγμένη από τους Γερμανούς, καθώς ήταν αμφιθεατρική και επικλινή και στην οποία δύσκολα θα γλίτωνε κανείς από τα πυρά, ενώ παράλληλα είχε πλήρη θέα στα σπίτια των Καλαβρύτων που φλεγόντουσαν. "Η σφαγή των Καλαβρύτων" ή "Ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων" ή αλλιώς "Μαύρη Δευτέρα" αποτελεί την

πιο βαριά περίπτωση εγκλήματος πολέμου στην Ελλάδα, κατά την κατοχική περίοδο. Μέχρι και σήμερα ακόμα δεν έχει καταβληθεί καμιά απολύτως αποζημίωση από τη Γερμανία και κανένας από τους υπευθύνους των εγκλημάτων αυτών δεν λογοδότησε στη δικαιοσύνη. Ο αριθμός των θυμάτων από τη σφαγή της 13ης Δεκεμβρίου υπολογίζεται ότι είναι άνω των 800 νεκρών. Οι δείκτες του ρολογιού στην εκκλησία των Καλαβρύτων είναι κολλημένοι στις 2:34 και το ημερολόγιο δείχνει 13 Δεκεμβρίου 1943, δηλαδή την ημερομηνία και ώρα που ξεκίνησε η μεγάλη σφαγή. Σήμερα στο συγκεκριμένο σημείο βρίσκεται μνημείο, το μνημείο των πεσόντων, αφιερωμένο στη σφαγή, όπου στην κορυφή του λόφου του Καππή ή αλλιώς του «ματωμένου λόφου» όπως ονομάστηκε, υψώνεται ένας μεγάλος λευκός σταυρός. Επίσης, υπάρχουν στήλες όπου αναγράφονται τα ονόματα των οικογενειών των εκτελεσθέντων, μια κατακόμβη με μικρά καντήλια Ισάριθμα των νεκρών καθώς και το πέτρινο γλυπτό της πονεμένης Μάνας, αιώνιο Σύμβολο του Δήμου Καλαβρύτων, του μαρτυρίου αλλά και της αδελφότητας των λαών.

Στον λόφο απέναντι από τη Μονή της Αγίας Λαύρας υψώνεται επίσης το λαμπρότερο μνημείο του Έθνους, το Πανελλήνιο Ηρώον Εθνικής Παλιγγενεσίας του 1821. Αποτελείται από τρεις ανδριάντες που συμβολίζουν τη συμμετοχή του Κλήρου και των Αγωνιστών στην Επανάσταση, καθώς και την Ελευθερία του ελληνικού έθνους από τον Τούρκο κατακτητή. Το μνημείο ολοκληρώθηκε μετά από προσπάθειες 70 ετών και τα εγκαινιά του έγιναν στις 25/3/1971. Κάθε χρόνο εκεί πραγματοποιούνται εκδηλώσεις εορτασμού για την εθνική επέτειο της 25ης Μαρτίου.

Φυσικά, στα Καλάβρυτα θα συναντήσουμε τον οδοντωτό σιδηρόδρομο, ο οποίος εγκαινιάστηκε το 1896 και κατασκευάστηκε για να συνδέσει σιδηροδρομικώς το Διακοπτό με τα Καλάβρυτα. Ο περίφημος Οδοντωτός, που ξεκινά από το Διακοπτό και ακολουθώντας μια μαγευτική διαδρομή 22 χλμ. πάνω από το φαράγγι του Βουραϊκού ποταμού σε ράγες με το μικρότερο πλάτος στην Ευρώπη (0,75μ.) και έναν οδοντωτό άξονα που συγκρατεί τα δυο και μοναδικά βαγόνια πάνω στους γκρεμούς, φτάνει μετά από μια ώρα στον Σταθμό Καλαβρύτων, ένα πλήρως αναπαλαιωμένο ιδιαίτερα γραφικό κτήριο. Στη διάρκεια της διαδρομής, το τρένακι περνά μέσα από σήραγγες, η στενότερη από τις οποίες ονομάζεται "Πόρτες", δίπλα σε καταρράκτες και άγρια τοπία. Όμως, λόγω του δύσβατου εδάφους και του μεγάλου υψόμετρου αποτέλεσε ένα από τα δυσκολότερα έργα για την εποχή. Για να ξεπεραστούν αυτές οι δυσκολίες, ο σιδηρόδρομος κατασκευάστηκε με την τεχνική της οδόντωσης κατά την οποία το τρένο γαντζώνεται, χρησιμοποιώντας κατάλληλα γρανάζια, σε οδοντωτές σιδηροτροχιές στις διαδρομές όπου η κλίση του εδάφους είναι πολύ μεγάλη.

Σίγουρα, δεν μπορείς να επισκεφτείς τα Καλάβρυτα και να μην πας στο περίφημο Σπήλαιο Λιμνών, έναν μαγευτικό υπόγειο λαβύρινθο από στοές, σταλαγμίτες και σταλακτίτες σε συνδυασμό με τρεις λίμνες, οι οποίες βρίσκονται σε τρία διαφορετικά επίπεδα, ένα φυσικό φαινόμενο μοναδικό στον κόσμο. Σε μικρή απόσταση συναντάς και το Πλανητέρο, μια μαγευτική τοποθεσία σε υψόμετρο 700μ. με υπεραιώνobia πλατάνια, νεροτριβές και τις πηγές του Αροαίου ποταμού. Στην περιοχή υπάρχουν ταβέρνες, όπου μπορείς να γευτείς τις πέστροφες των τοπικών εκτροφείων, αλλά και να περπατήσεις σε εξαιρετικά γραφικά ορειβατικά μονοπάτια. Τέλος, ας μην ξεχνάμε και το Χιονοδρομικό Κέντρο, άλλη μια χειμερινή ενδιαφέρουσα πρόταση των Καλαβρύτων. Βρίσκεται στις πλαγιές του Χελμού, είναι πλήρως εξοπλισμένο με θαυμάσιες πίστες, Πάρκο Χιονιού, καταλύματα, δυνατότητες διασκέδασης και ό,τι ακριβώς απαιτεί κάθε αρχάριος ή απαιτητικός σκιέρ.

Δεν μπορείς να φύγεις όμως από τα Καλάβρυτα χωρίς να δοκιμάσεις το φημισμένο μέλι ελάτης Χελμού, που βγαίνει από βουνά του Χελμού και είναι προϊόν μοναδικό λόγω του είδους των ελάτων αλλά και των εδαφικών και κλιματολογικών συνθηκών της περιοχής. Επιπρόσθετα, η κοιλάδα του Αροαίου είναι κατάφυτη από καρυδιές οι οποίες λόγω του υψόμετρου και των συστατικών που υπάρχουν στα νερά του Αροαίου ποταμού, από τον οποίο ποτίζονται, παράγουν καρύδια εξαιρετικής γεύσης και ποιότητας. Τέλος, στους πρόποδες αλλά και στις κορυφές του Χελμού βρίσκονται αυτοφυή αρωματικά φυτά όπως βουνίσιο τσάι και ρίγανη. Ενώ δεν λείπουν οι τυροκομικές μονάδες οι οποίες παράγουν την ξακουστή φέτα ποπ και μυζήθρα, καθώς και τα εκτροφεία πέστροφας και σολομού.

Μετά από αυτήν την αναγνωστική ξενάγηση, είσαι έτοιμος-η να καταπλήξεις με τις γνώσεις σου οποιονδήποτε ταξιδέψει στα Καλάβρυτα. Εσύ ακόμα περμμένεις; Ετοίμασε βαλίτσες και έφυγες για έναν από τους ιστορικότερους και ομορφότερους ορεινούς προορισμούς της Ελλάδας!

ΗΞΕΡΕΣ ΟΤΙ... - ΜΝΗΜΕΙΑ / ΓΛΥΠΤΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

1) ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΜΥΘΙΚΟΥ ΘΗΣΕΑ

Το χάλκινο γλυπτό σύμπλεγμα «Θησεύς σώζων την Ιπποδάμειαν» βρίσκεται στην Πλατεία Βικτωρίας της Αθήνας και πρόκειται για γλυπτική δημιουργία μέγιστης καλλιτεχνικής αξίας, μιας και θεωρείται από τα πιο σημαντικά έργα υπαίθριας γλυπτικής του 20ού αιώνα στην Αθήνα.

Το επιβλητικό άγαλμα που δεσπόζει στην πλατεία απεικονίζει το μυθολογικό στιγμιότυπο της αρπαγής της Ιπποδάμειας, σύζυγο του βασιλιά των Λαπιθίων Πειρίθου, από τον μεθυσμένο Κένταυρο Ευρυτίωνα και την προσπάθεια του Αθηναίου Βασιλιά Θησέα να τη διασώσει, ενώ στη σύνθεση διακρίνεται πεσμένη και μία τέταρτη μορφή, η οποία ανήκει σε υπηρέτρια της Ιπποδάμειας.

Σύμφωνα με τη μυθολογία, οι Κένταυροι ήταν ανθρωπόμορφα μυθικά πλάσματα, που συνδύαζαν την ανθρώπινη μορφή τους με χαρακτηριστικά αλόγου από τη μέση και κάτω. Στην

αρχαιότητα τους αποδίδονταν κτηνώδη-βάρβαρα ένστικτα και πρωτόγονες συμπεριφορές που έρχονταν σε αντίθεση με την εκλεπτυσμένη και πολιτισμένη εικόνα που απέδιδαν οι αρχαίοι Έλληνες στην κοινωνία τους. Συμβόλιζαν τη βαρβαρότητα, τον φόβο για το άγνωστο, την υποταγή στο συναίσθημα και το ένστικτο, την αντίσταση της φύσης στην προσπάθεια κυριαρχίας του ανθρώπου.

Το γλυπτό φιλοτεχνήθηκε στο Βερολίνο το 1906 από τον Γερμανό γλύπτη Γιохάνες Πφουλ (Johannes Pfuhl, 1846 - 1914) και είναι κατασκευασμένο στις αρχές το 20ού αιώνα, το 1908, από γαλβανισμένο μπρούντζο σε εργοστάσιο της Γερμανίας. Η όλη γλυπτική κατασκευή στηρίζεται σε μαρμάρινη βάση οκταγωνικού σχήματος, όπου υπάρχει η εγχάρακτη επιγραφή: «ΘΗΣΕΥΣ ΣΩΖΩΝ ΤΗΝ ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑΝ. ΕΡΓΟΝ Ι. ΠΦΟΥΛ».

Το χάλκινο αυτό υπαίθριο έργο δωρίσθηκε στον Δήμο Αθηναίων το 1927 και τοποθετήθηκε αρχικά στην Πλατεία Συντάγματος της Αθήνας, απ' όπου μεταφέρθηκε την Τετάρτη 29 Σεπτεμβρίου 1937 στη σημερινή θέση του στην Πλατεία Βικτωρίας.

Μάλιστα, το γλυπτό Θησεύς σώζων την Ιπποδάμειαν ήταν στα μέσα του 1960 η πηγή έμπνευσης για τους στίχους του Λευτέρη Παπαδόπουλου στο τραγούδι «Το Άγαλμα» που γνώρισε μεγάλη επιτυχία με ερμηνευτή τον Γιάννη Πουλόπουλο.

Δυστυχώς το γλυπτό είναι διάτρητο από σφαίρες, πιθανώς από την εποχή του Εμφυλίου Πολέμου.

2) ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΣΚΥΛΟΥ

Το να στήνουν αγάλματα ή ανδριάντες σημαντικών ανθρώπων είναι κάτι, λίγο-πολύ, συνηθισμένο. Το να στήνουν όμως αγάλματα σκύλων μάλλον είναι σπάνιο. Μία τέτοια περίπτωση είναι και το άγαλμα ενός σκύλου στην Κυψέλη.

Αν κανείς δε μένει ή δε συχνάζει στην περιοχή της Κυψέλης ίσως να μην γνωρίζει ότι εκεί βρίσκεται και το άγαλμα «Σκύλος» του γλύπτη Ευριπίδη Βαβούρη. Είχε τοποθετηθεί στο τελευταίο παρτέρι της Φωκίωνος Νέγρη το 1940 χωρίς κάποια ιδιαίτερη αφορμή και έκτοτε έχει αλλάξει σημείο έκθεσης τουλάχιστον τρεις φορές.

Ο γλύπτης το δημιούργησε έπειτα από ανάθεση του Δήμου Αθηναίων. Ωστόσο, η συμπάθεια για τους σκύλους που αποπνέει το έργο δε στερείται βάσης. «Ο πατέρας μου επέλεγε συχνά να ασχοληθεί με ζώα», αναφέρει η κόρη του καλλιτέχνη, Μαριλένα Βαβούρη, και συνεχίζει: «Για τον Σκύλο χρησιμοποίησε ως μοντέλο ένα αληθινό κυνηγετικό. Είχε την ικανότητα να τα βάζει να ποζάρουν».

3) ΓΛΥΠΤΟ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΝΑΡΗ

Ο λευκός μαρμάρινος ανδριάντας φιλοτεχνήθηκε το 1876 από τον Λάζαρο Φυτάλη, διακεκριμένο Έλληνα γλύπτη με καταγωγή από την Τήνο. Το 1937 τοποθετήθηκε στην κεντρική πλατεία της Κυψέλης ο ανδριάντας του Κωνσταντίνου Κανάρη, με σκοπό να κοσμήσει τη νέα πλατεία που μετονομάστηκε σε "Πυρπολητού Κωνσταντίνου". Μέχρι τότε ο ανδριάντας κοσμούσε την αυλή του Μεγάλου Νεγρεπόντη επί της Λεωφόρου Αμαλίας. Με πρωτοβουλία του Δήμου Αθηναίων, και προκειμένου να δοθεί ένας εμβληματικός χαρακτήρας στην πλατεία, η οικογένεια Νεγρεπόντη δωρίζει το γλυπτό στην πρωτεύουσα.

Στη γλυπτική σύνθεση ο Κανάρης αποδίδεται με νησιώτικη φορεσιά κρατώντας δαυλό στο χέρι, έτοιμος να πυρπολήσει την τουρκική ναυαρχίδα. Η στάση του σώματος δηλώνει αποφασιστικότητα. Η σύνθεση συμπληρώνεται με τη βάρκα που φέρει συμβολικά το όνομα «Ελευθερία», και πάνω της έχει βαρέλια με μπαρούτι.

Ο Κανάρης, είναι γνωστό πως δεν ήταν Αθηναίος. Γεννήθηκε το 1793 ή το 1795 στα Ψαρά, στους κόλπους μιας οικογένειας με μεγάλη ναυτική παράδοση. Έμεινε ορφανός από μικρός και ακολούθησε το ναυτικό επάγγελμα με το επίθετο Κανάρης. Κατατάχθηκε ως απλός ναύτης στον ψαριανό στολίσκο, που συγκρότησε ο φίλος του Νικολής Αποστόλης. Από τις πρώτες επιχειρήσεις άρχισε να εξειδικεύεται στα πυρπολικά και να γίνεται ο φόβος και ο τρόμος του τουρκοαιγυπτιακού στόλου. Η φήμη του γρήγορα ξεπέρασε τα στενά όρια του ελληνικού χώρου και έγραψαν γι' αυτόν ο λόρδος Βύρων, ο Βίκτωρ Ουγκώ, ενώ ο Άγγλος ιστορικός Γκόρντον σημειώνει ότι «είναι ο πιο έξοχος εκπρόσωπος του ηρωισμού, που η Ελλάδα όλων των εποχών μπορεί να υπερηφανεύεται». Ο Κανάρης κέρδισε την εκτίμηση και των συναγωνιστών του και για τη σωφροσύνη του χαρακτήρα του. Γι' αυτό ανήλθε και στα υψηλότερα αξιώματα της Πολιτείας μετά την απελευθέρωση. Ο «ναύαρχος», όπως τον αποκαλούσε ο λαός, πέθανε επί των επάλξεων της πολιτικής στις 2 Σεπτεμβρίου 1877 και κηδεύτηκε με μεγαλοπρέπεια.

Ο λόγος που συνδέθηκε το όνομά του με την Κυψέλη είναι ότι εκεί πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του. Αυτός ήταν και ο λόγος που η κεντρική πλατεία της συνοικίας πήρε και το όνομά του, αφού βρίσκεται πολύ κοντά στο σημείο που βρίσκονταν η τελευταία του κατοικία.

4) Ο ΔΙΣΚΟΒΟΛΟΣ

Δύσκολα η παγωμένη κίνηση και η αρμονία του Δισκοβόλου θα ξεφύγει από τη ματιά σας αν βρεθείτε απέναντι από το Παναθηναϊκό Στάδιο, προς την πλευρά του Ζαπτείου.

Είναι έργο του φημισμένου γλύπτη Κωνσταντίνου Δημητριάδη (1881-1943) και εκτός από την αισθητική και καλλιτεχνική του αξία έχει και μεγάλη ιστορία. Με αυτό το έργο ο γλύπτης και η Ελλάδα κέρδισε το χρυσό μετάλλιο γλυπτικής στους Ολυμπιακούς Αγώνες των Παρισίων το 1924.

Το ολόσωμο χάλκινο αυτό γλυπτό χυτεύτηκε σε τρία αντίτυπα, στα περίφημα καλλιτεχνικά χυτήρια του Αλέξις Ροντιέρ στο Παρίσι το 1924. Το πρωτότυπο, αυτό με το οποίο κέρδισε το χρυσό μετάλλιο, είχε βάση από γρανίτη και χαρίστηκε από τον γλύπτη το 1925 σε έναν φίλο του στη Νέα Υόρκη. Εκείνος με τη σειρά του το δώρισε στον Δήμο της Νέας Υόρκης αναφέροντας πως το δώρο του ήταν «έκφραση ευγνωμοσύνης από τους Έλληνες που ζούσαν στη Νέα Υόρκη προς την πόλη που τους έδωσε την ευκαιρία να προσδεύσουν». Αρχικά, το άγαλμα τοποθετήθηκε στο Σέντραλ Παρκ. Το 1936 όμως μεταφέρθηκε στο Πάρκο «Νήσος Ράνταλ» της Νέας Υόρκης, μπροστά από την είσοδο ενός νέου σταδίου. Τη δεκαετία του 1960, επειδή το Πάρκο αυτό ήταν ακόμη υποβαθμισμένο σημείο, ο Δισκοβόλος έπεσε θύμα βανδαλισμού αφού κάποιος αφαίρεσε τον δίσκο και το αριστερό του χέρι. Έτσι, μεταφέρθηκε σε αποθήκη, επισκευάστηκε, συντηρήθηκε και παρέμεινε περίπου 30 χρόνια εκεί. Το 1990, όταν η περιοχή ήταν ασφαλέστερη πια, τοποθετήθηκε ξανά στο Πάρκο Ράνταλ, σε διαφορετικό σημείο.

Το πρώτο αντίγραφο βρίσκεται έξω από το στάδιο της Ντιζόν στη Γαλλία και το δεύτερο απέναντι από το Παναθηναϊκό Στάδιο (1927). Το μπρούτζινο έργο έχει διαστάσεις 2,14 x 0,84 x 1,25 μ. και παρουσιάζει τον δισκοβόλο μια στιγμή πριν εκτοξεύσει τον δίσκο μακριά, τη στιγμή της υπέρτατης αυτοσυγκέντρωσης.

5) ΜΑΖΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ/ ΓΕΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Ο Γιάννης Γαϊτς που συγκαταλέγεται στους Έλληνες εικαστικούς της Μεταπολεμικής περιόδου που δημιούργησαν έργα με έντονα προσωπικό χαρακτήρα, σπούδασε αρχικά στη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας και το 1949 συμμετείχε, με τον Αλέκο Κοντόπουλο και άλλους καλλιτέχνες που είχαν στραφεί στις αφηρημένες τάσεις, στην ίδρυση της ομάδας "Οι Ακραιοί". Το 1954 πήγε στο Παρίσι, όπου ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην εκεί Σχολή Καλών Τεχνών και στην ακαδημία Grande Chaumiere.

Πολυάριθμες υπήρξαν και οι συμμετοχές του σε ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Για ένα διάστημα οι δημιουργίες του συντίθενται από έντομα, ανθρωπάκια, πουλιά και φυτά, που υποδηλώνουν έναν παράλογο κόσμο. Λίγο μετά τα μέσα της δεκαετίας του '60 άρχισε να διαμορφώνει το γνωστό ανθρωπάκι που επαναλαμβάνεται, ένα σύμβολο και ένα μέσο ειρωνείας και κοινωνικής κριτικής. Με επίκεντρο το ανθρωπάκι αυτό δημιούργησε επίσης κατασκευές, υπερμεγέθεις γλυπτικές συνθέσεις, ενώ το μετέφερε και σε ρούχα, υφάσματα και

παιχνίδια.

Οι απρόσωποι πρωταγωνιστές του Γαϊτς, απεικονίζονται άλλοτε συμπιεσμένοι σε σαρδελοκούτια ή καθισμένοι σε καρέκλες και άλλοτε εμφανίζονται ως ανώνυμα πλήθη, εκφράζοντας την αποξένωση των ανθρώπων που οφείλεται κυρίως στον ασυγκράτητο καταναλωτισμό και τη μαζικοποίηση που χαρακτηρίζει τη σύγχρονη κοινωνία. Τα "ανθρωπάκια" του Γαϊτς είναι παρόντα σε κηδέιες, διαλέξεις, σε ποδοσφαιρικούς αγώνες ως ομοιόμορφα και ανώνυμα πλήθη, εκφράζοντας την υπαρξιακή μοναξιά του σύγχρονου ατόμου.

«Μοτοσικλετιστής» (1967)

«Σαρδελοκουτί- Κονσερβοποίηση» (1971)

«Η κηδεία της ζωγραφικής» (1974)

«Χωρίς τίτλο» Σταθμός Λαρίσης

«Η διάλεξη» (1973)

6) ΕΡΜΗΣ ΑΝΑΠΑΥΟΜΕΝΟΣ

Στην Πλατεία Συντάγματος, στην πάνω δεξιά πλευρά όπως κοιτάμε από την οδό Ερμού, βρίσκεται ένα γλυπτό το οποίο φέρει την ονομασία «Ερμής Αναπαυόμενος». Πρόκειται για ορειχάλκινο αντίγραφο ενός γλυπτού το οποίο υπήρξε δωρεά του λόρδου Bute και του οποίου η τύχη αγνοείται. Τούτο το αντίγραφο χρονολογείται γύρω στο 1990. Ο θεός Ερμής (αγγελιοφόρος των θεών, προστάτης των κλεφτών, των τυχερών παιχνιδιών και του εμπορίου αλλά και ψυχοπομπός, οδηγός δηλαδή των ψυχών των νεκρών στον Άδη) αναπαύεται τη στιγμή της ανάπαυσης. Κάθεται πάνω σε έναν μαρμάρινο βράχο προκειμένου να ξεκουραστεί. Το προτεταμένο του πόδι καθώς και η όλη στάση του σώματός του δείχνουν κόπωση και ταλαιπωρία. Είναι γυμνός με γραμμωμένο σώμα ενώ στα πόδια του φοράει τα φτερωτά του σανδάλια.

Το 1884, ο λόρδος Bute, γνωστός για την αγάπη του προς την ελληνική τέχνη, δώρισε στον Δήμο Αθηναίων επτά χάλκινα γλυπτά που ήταν αντίγραφα γλυπτών που βρίσκονταν στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Νάπολης στην Ιταλία. Τα πρωτότυπα χάλκινα γλυπτά είχαν βρεθεί στα μέσα του 18ου αιώνα, όταν έγιναν οι ανασκαφές στην Πομπηία και την Ηράκλεια, πόλεις που είχαν καταστραφεί από την έκρηξη του Βεζούβιου. Ήταν έργα φιλοτεχνημένα από Έλληνες γλύπτες που εργάζονταν στην περιοχή. Τα γλυπτά της επιλογής του ίδιου του λόρδου χυτεύτηκαν (δηλαδή το λιωμένο σε υγρή μορφή μέταλλο μπήκε σε καλούπια, ψύχθηκε και πήρε τη μορφή του καλουπιού) και πέντε από αυτά τοποθετήθηκαν στην πλατεία Συντάγματος: τρία προς την πλευρά της οδού Όθωνος και δύο προς την οδό Βασιλέως Γεωργίου Β'. Ήταν τα πρώτα γλυπτά από ορείχαλκο που τοποθετήθηκαν στη νεότερη Αθήνα. Έως τότε όλα τα υπαίθρια γλυπτά ήταν μαρμάρινα λόγω της ανυπαρξίας χυτηρίων στην Ελλάδα και της αφθονίας του μαρμάρου στην Αττική. Στις αρχές της δεκαετίας του '90 αποφασίστηκε η κατασκευή αντιγράφων που χυτεύτηκαν στο χυτήριο του Δ. Γαβαλά. Οι μαρμάρινες βάσεις των γλυπτών είναι οι αρχικές και χρονολογούνται από τον 19ο αιώνα.

7) ΞΥΛΟΘΡΑΥΣΤΗΣ

Ο ξυλοθραύστης, το μαρμάρινο εμβληματικό άγαλμα-έργο του Δημήτριου Φιλιππότη που έμεινε στο εργαστήριό του για 38 ολόκληρα χρόνια, αποτελεί αναπαράσταση ενός γυμνού άνδρα ο οποίος σπάει ένα κούτσουρο χρησιμοποιώντας χέρια και πόδια. Παρά το γεγονός ότι θεωρείται από πολλούς ειδήμονες αριστούργημα, το γλυπτό έχει περάσει από διάφορες περιπέτειες.

Ο Φιλιππότης άρχισε να κατασκευάζει τον ξυλοθραύστη στο εργαστήριό του στα Πατήσια το 1871. Αρχικά το κατασκεύαζε σε γύψο και πολύ αργότερα σε μάρμαρο. Ο ίδιος θεωρούσε ότι αποτελεί ορόσημο στην καλλιτεχνική του δημιουργία και απαιτούσε από το κράτος να χρηματοδοτήσει την κατασκευή του, ως έργου ισάξιου των αρχαίων

έργων της κλασικής περιόδου. Για πολλά χρόνια λουπόν κάθε παραμονή Πρωτοχρονιάς έβγαζε το γύψινο πρόπλασμα έξω από το εργαστήριο του στην Πατησίων. Τι έκανε στη συνέχεια; Άναβε γύρω του κεριά και διαμαρτυρόταν, που ένα τέτοιο αριστούργημα παρέμενε ανολοκλήρωτο εξαιτίας της αδιαφορίας του κράτους.

Και πέρασαν 30 έτη μέχρι το 1901, όταν ο μαρμάρινος «ξυλοθραύστης» ήταν πια μετά από περιπέτειες έτοιμος με έξοδα του γλύπτη. Ακόμη και τότε όμως και ενώ εκτέθηκε σε μια έκθεση και αναγνωρίστηκε η αξία του κανείς δεν προσφέρθηκε να τον αγοράσει. Έξι χρόνια αργότερα και ενώ το άγαλμα ήταν ακόμη στο εργαστήριο η Εθνική Πινακοθήκη έκανε μια πρόταση. Ωστόσο ο Φιλιππότης την απέρριψε. Μέχρι που τελικά το 1908, ο δήμαρχος Αθηναίων Σπύρος Μερκούρης διπλασίασε την προσφορά. Τότε ο γλύπτης δέχτηκε αλλά όχι με ιδιαίτερη χαρά.

Έτσι, τοποθετήθηκε αρχικά το 1908 σε μικρή πλατεία της Λεωφόρου Αμαλίας, όπου και έπεσε θύμα επιχρωματισμού, ακρωτηριασμού και λιθοβολισμού. Το 1958 μεταφέρθηκε στον κήπου του Ζαπτείου Μεγάρου, στην πλευρά της Ηρώδου Αττικής. Αν και κλασικιστικό έργο, έχει ζωντανία και απλότητα γεγονός που οφείλεται στην παρουσίαση μιας καθημερινής εικόνας με κοινή πράξη, αυτή της κοπής του ξύλου. Η εισαγωγή θεμάτων της καθημερινής ζωής απλών ανθρώπων ήταν άλλωστε και η προσφορά του Φιλιππότη στη γλυπτική τέχνη.

8) Μαζικοποίηση

Ένας κατάφυτος χώρος χαλάρωσης που προστέθηκε στους λιγοστούς πνεύμονες πρασίνου της πόλης είναι το πάρκο Ριζάρη που άνοιξε τις πόρτες του για τους Αθηναίους το 2010. Δόθηκε στο ελληνικό δημόσιο το 1844 από τον ευεργέτη και μέλος της Φιλικής Εταιρείας Γεώργιο Ριζάρη.

Ένα από τα γλυπτά του πάρκου αυτού είναι και η «Μαζικοποίηση». Δημιουργός αυτού ο Γιώργος Λάμπρου, Έλληνας ζωγράφος και γλύπτης που σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών (1965-1969) κοντά στον Γιάννη Παππά. Το έργο του αυτό είναι όγκοι που καταλήγουν σε σχηματοποιημένα, απρόσωπα, μικρά κεφάλια, όλα όμοια μεταξύ τους. Η εξαφάνιση ατομικού χαρακτηριστικού είναι αισθητή, ενώ τα κεφάλια είναι κοντά-κοντά αλλά δίχως δυνατότητα επικοινωνίας μεταξύ τους, κάνοντας αναφορά στη σύγχρονη μαζικοποίηση και την εσωτερική μοναξιά του ανθρώπου. Οι παράλληλες ραβδώσεις θυμίζουν δεσμά, τονίζοντας την αδυναμία του σύγχρονου ανθρώπου να απαλλαγεί από τις εξωτερικές δυνάμεις με τις οποίες συμβιώνει, προσδίδοντας, έτσι, στο έργο μνημειακό χαρακτήρα.

9) ΔΡΟΜΕΑΣ - ΤΟ ΓΥΑΛΙΝΟ ΓΛΥΠΤΟ

«Ο Δρομέας» είναι γλυπτό του Κώστα Βαρώτσου, ενός σημαντικού Έλληνα γλύπτη και καθηγητή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, που πλέον βρίσκεται απέναντι από το ξενοδοχείο Χίλτον στο κέντρο της Αθήνας. Κατασκευασμένο από γυαλί και με σιδερένιο σκελετό, φιλοτεχνήθηκε αρχικά τον Αύγουστο του 1988 στην πλατεία Ομονοίας, στην κορυφή του πυραμιδωτού σιντριβανιού που υπήρχε τότε. Το μοναδικό αυτό γλυπτό, που δίνει την ψευδαίσθηση ενός δρομέα σε κίνηση, δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της καλλιτεχνικής δράσης «Δρώμενα» που οργάνωσε ο δήμος Αθηναίων επί δημαρχίας Μιλτιάδη Έβερτ, με πρωτοβουλία του αντιδημάρχου Θεμάτων Πολιτισμού Σταύρου Ξαρχάκου. Η εικαστική αυτή δράση επεδίωκε την πειραματική και προσωρινή τοποθέτηση έργων τέχνης σε κεντρικά σημεία της Αθήνας, με στόχο την εξοικείωση των κατοίκων με τους σύγχρονους δημιουργούς και την εικαστική παρέμβαση στο αστικό τοπίο, αφού τα έργα θα τοποθετούνταν ως επί το πλείστον σε εξωτερικούς χώρους.

Αρχικά προοριζόταν να μείνει στο σημείο για έναν μόνο μήνα -όσο δηλαδή διαρκούν τα «Δρώμενα»- αλλά λόγω της μεγάλης εντύπωσης που προκάλεσε αποφασίστηκε, με παρότρυνση και της Μελίνας Μερκούρη (μια από τις σπουδαιότερες Ελληνίδες ηθοποιούς με πλήθος διεθνών βραβείων, πολιτικός με αντιδικτατορική δράση και παγκόσμιας ακτινοβολίας προσωπικότητα που διετέλεσε τα περισσότερα έτη υπουργός Πολιτισμού), να παραμείνει στο σημείο. Λόγω του επιβλητικού του ύψους, το οποίο αγγίζει τα 8 μέτρα περίπου αλλά και του μοντέρνου για την εποχή χαρακτήρα του, αντιμετώπισε τον πρώτο καιρό τη δυσαρέσκεια αρκετών Αθηναίων, αλλά ταυτόχρονα πολλοί το υποδέχτηκαν θετικά. Ο δε καλλιτέχνης δέχτηκε σφοδρή κριτική από τον ελληνικό καλλιτεχνικό χώρο. Έτσι, ο «Δρομέας» έγινε το πρώτο γλυπτό της νεότερης Ελλάδας που απέκτησε τόσο φανατικούς υποστηρικτές, όσους και εχθρούς.

Η αρχική του ονομασία ήταν «Ξένος», ένας περαστικός δηλαδή του σύγχρονου αστικού τοπίου που έρχεται και φεύγει γρήγορα, σχεδόν σαν φάντασμα. Πηγή έμπνευσης του Βαρώτσου για το υπαίθριο γλυπτό ήταν οι χιλιάδες άνθρωποι που έρχονται και φεύγουν από την πλατεία Ομονοίας. Παρόλα αυτά, το έργο, λόγω της φόρμας του που υποδηλώνει κίνηση, τελικά έμελλε να μείνει γνωστό ως ο "Δρομέας", καθώς έτσι το ερμήνευσαν βλέποντάς το οι περισσότεροι Αθηναίοι. Τα κομμάτια γυαλιού, βάρους πέντε τόνων, τοποθετημένα σε αλληπάλληλες στρώσεις, προσδίδουν ένα ασαφές περίγραμμα, που παραπέμπει στα ελεύθερα σχέδια με μολύβι ή μελάνι.

Λόγω των εργασιών για την κατασκευή του σταθμού του μετρό το μνημειακό άγαλμα καταστράφηκε το 1993 και δημιουργήθηκε εκ νέου τον Μάιο του 1994 στην πλατεία Μεγάλης του Γένους Σχολής απέναντι από το Χίλτον και την Εθνική Πινακοθήκη, όπου βρίσκεται μέχρι και σήμερα.

Τον Μάρτιο του 2019 η υπουργός Πολιτισμού Μυρσίνη Ζορμπά πρότεινε στον καλλιτέχνη να μεταφερθεί το έργο στα Σκόπια και να μπει στη θέση του ένα άγαλμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου από τα Σκόπια. Ο Βαρώτσος, ο οποίος κατέχει τα πνευματικά δικαιώματα του γλυπτού, απέρριψε την πρόταση και ο Δρομέας παρέμεινε στην Αθήνα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το 2000, η μη κυβερνητική οργάνωση Women's World Summit Foundation (WWSF) ξεκίνησε την Παγκόσμια Ημέρα ενάντια στην Κακοποίηση των Παιδιών και από τότε καθιερώθηκε να γιορτάζεται στις 19 Νοεμβρίου. Σκοπός του WWSF, σε συνεργασία με άλλες οργανώσεις που υπερασπίζονται τα δικαιώματα των γυναικών και των παιδιών, ήταν να κινητοποιήσει την κυβέρνηση και την κοινωνία να λάβουν δράση και να αποτρέψουν την κακοποίηση των παιδιών.

Τι είναι όμως η παιδική κακοποίηση; Είναι η δράση ενός ενήλικα ή η αποτυχία του να αναλάβει δράση που οδηγεί είτε σε σωματική βία, σεξουαλική βία, συναισθηματική βία, αμέλεια, ιατρική αμέλεια είτε σε μεγάλο ρίσκο να πάθει κακό ένα παιδί. Η πιο συνηθισμένη μορφή κακοποίησης απέναντι σε παιδιά είναι η συναισθηματική βία και μπορεί να είναι για μια ζωή. Σίγουρα οι περισσότεροι γονείς δεν έχουν σκοπό, ούτε θέλουν να βλάψουν τα παιδιά τους αλλά πολλοί καταλήγουν να τα κακοποιούν λόγω σύγχυσης επειδή δε γνωρίζουν τι δυνατότητες και τι ανάγκες έχει το παιδί σε κάθε ηλικία. Ακόμα δυσκολεύονται στο να ανταποκριθούν σωστά στη διαφορετική συμπεριφορά του παιδιού όσο μεγαλώνει.

Η παιδική κακοποίηση αποτελεί συχνό και σοβαρό κοινωνικό φαινόμενο του αιώνα μας και έναν από τους βασικότερους παράγοντες παιδικής θνησιμότητας. Τα παιδιά συνήθως κακοποιούνται μέσα στην ίδια τους την οικογένεια ή από άτομα που γνωρίζουν στο ευρύτερο περιβάλλον τους και σπανιότερα από αγνώστους.

Στην Ελλάδα, ψηφίστηκε πρόσφατα ο Νόμος 3500/2006 «Για την Αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας». Είναι αδύνατο να μετρηθεί το πραγματικό μέγεθος της βίας κατά των παιδιών σε παγκόσμιο επίπεδο. Δεν υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία όσον αφορά τον ακριβή αριθμό των θυμάτων, επειδή το μεγαλύτερο μέρος των περιστατικών δεν καταγγέλλεται. Υπολογίζεται παρόλα αυτά, ότι περίπου 500 εκατομμύρια μέχρι και 1,5 δισεκατομμύριο παιδιά πέφτουν θύματα βίας κάθε χρόνο. Επίσης εκτιμάται ότι κάθε χρόνο τουλάχιστον 275 εκατομμύρια παιδιά σε ολόκληρο τον κόσμο βιώνουν τη βία μέσα στα ίδια τους τα σπίτια.

Ενώ, η οικογένεια πρέπει να είναι το φυσικό περιβάλλον για την προστασία των παιδιών, ωστόσο τα παιδιά δοκιμάζουν τη βία υπό μορφή πειθαρχίας. Δυστυχώς, η σωματική τιμωρία αποτελεί συνηθισμένη και αποδεκτή τακτική για πειθαρχία των παιδιών σε αρκετές χώρες και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό αποδεκτή και στην Ελλάδα. Η εφαρμογή και αποδοχή της σωματικής τιμωρίας σχετίζεται άμεσα με τη στάση και τις αντιλήψεις των γονέων και της κοινωνίας γενικότερα ως προς τους τρόπους ανατροφής των παιδιών. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, 4.000 παιδιά κακοποιούνται σοβαρά κάθε χρόνο. Πάνω από 100 πεθαίνουν και πάνω από 100 μένουν σοβαρά ανάπηρα, ενώ το σύνολο των νέων περιπτώσεων πιθανολογείται ότι ξεπερνά τις 20.000. Παρά την έκταση της παιδικής κακοποίησης, ελάχιστες περιπτώσεις καταγγέλλονται και ακολουθούν τον δρόμο της δικαιοσύνης. Ενδεικτικό είναι ότι οι περιπτώσεις κακοποίησης ή παραμέλησης ανηλίκων που αναφέρθηκαν στις Αρχές δεν φτάνουν καν το 1%. Αυτό μας οδηγεί αντιμετώπους με ένα πρόβλημα που κάποιοι γνωρίζουν αλλά δε μιλάνε.

Ο καλύτερος τρόπος για την πρόληψη της κακοποίησης είναι η ενημέρωση. Οι οικογένειες πρέπει να συνειδητοποιήσουν πως ο τρόπος που συμπεριφέρονται στα παιδιά τους τα επηρεάζει και διαμορφώνει τον χαρακτήρα τους. Τα παιδιά που βιώνουν βία σε μικρή ηλικία είναι πολύ πιθανόν αργότερα στη ζωή τους να ασκήσουν και αυτά βία, να έχουν προβλήματα υγείας, να εμφανίσουν κατάθλιψη, να έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και να αποτύχουν στο σχολείο. Οι γονείς που δυσκολεύονται να χειριστούν τα παιδιά τους και καταφεύγουν σε απρεπή συμπεριφορά μπορούν να συμβουλευτούν ειδικούς και να παρακολουθήσουν προγράμματα εκπαίδευσης γονέων. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να γίνονται το παράδειγμα για τα παιδιά τους αποφεύγοντας τη βία και μαθαίνοντας τους πως η βία δεν είναι υγιής τρόπος επίλυσης των διαφορών.

Η σιωπή δε βοηθά. Το μέλλον του κόσμου είναι τα παιδιά και θα πρέπει να εξασφαλίσουμε γαλήνιες και ευτυχισμένες παιδικές ψυχικές χωρίς πόνο και φόβο. Μην γίνεστε συνένοχοι μένοντας σιωπηλοί στο πρόβλημα αλλά και μη φοβάστε να μιλήσετε. Η Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή για τα Παιδιά SOS 1056 λειτουργεί 24 ώρες τη μέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα, είναι δωρεάν και ανώνυμη, στελεχωμένη από κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους.

28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ- ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ «ΟΧΙ»

Βρισκόμαστε στα τέλη της δεκαετίας του 1930, όταν ο Χίτλερ έχει καταλάβει την εξουσία στη Γερμανία και ο Μουσολίνι στην Ιταλία, επιβάλλοντας και οι δύο στους λαούς τους φασιστικά, δικτατορικά καθεστώτα. Τα σύννεφα του πολέμου σκεπάζουν τον ουρανό της Ευρώπης. Ο “κεραυνοβόλος πόλεμος” με τον υπερεξοπλισμένο γερμανικό στρατό, ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 1939 με την εισβολή στη Πολωνία. Αρχίζει έτσι ο Β΄ παγκόσμιος πόλεμος, ο αιματηρότερος πόλεμος που γνώρισε ποτέ η ανθρωπότητα. Ο γερμανικός στρατός προελαύνει. Η μία μετά την άλλη οι χώρες της Ευρώπης πέφτουν στα χέρια του Χίτλερ.

Στις 15 Αυγούστου 1940, όταν πλήθος προσκνητών κατακλύζουν την Τήνη, γίνεται στις 8:30 π.μ. ο τορπιλισμός του πλοίου “ΕΛΛΗ”. Μετά από έρευνα βρίσκονται στον βυθό

κομμάτια από τις τορπίλες, που είχαν πάνω τους αριθμό μητρώου και στοιχεία ιταλικά.

Στις 28 Οκτωβρίου 1940 οι σειρήνες του πολέμου ουρλιάζουν δαιμονισμένα. Οι καμπάνες ηχούν. Πόλεμος! Η Ιταλία κήρυξε τον πόλεμο στην Ελλάδα. Ακούγεται το πρώτο πολεμικό ανακοινωθέν. Στο ψυχρό τηλεγράφημα του Ιταλού Μουσολίνι ο λαός μας απαντά ομόφωνα: «ΟΧΙ!». «ΟΧΙ, δε θα παραδοθούμε», «ΟΧΙ, θα πολεμήσουμε και θα νικήσουμε!».

Οι Έλληνες φαντάροι – απρόμητοι, γενναίοι – μάχονται αψηφώντας την αριθμητική υπεροχή του εχθρού, αψηφώντας τα χιόνια και τη φοβερή παγωνιά πάνω στα βουνά της Αλβανίας. Οι Έλληνες πολέμησαν και νίκησαν. Ο φασισμός του Μουσολίνι τσακίστηκε στις κορυφές και τα φαράγγια της Πίνδου.

Όμως τα βάσανα της Ελλάδας δεν τελείωσαν εκεί, αφού νικημένος και ντροπιασμένος ο Μουσολίνι ζητάει τη βοήθεια του συμμάχου του, Χίτλερ. Ο φοβερός γερμανικός στρατός επιτίθεται από τα βόρεια σύνορα της πατρίδας μας (στις 6 Απριλίου 1941), ο ελληνικός στρατός αντιστέκεται και πάλι γενναία, αλλά κουρασμένος και αποδυναμωμένος από τον πόλεμο κατά των Ιταλών αναγκάζεται να υποχωρήσει. Ατέλειωτες φάλαγγες στρατιωτών, με σύγχρονα όπλα, αλεξιπτωτιστές, αεροπλάνα, μηχανοκίνητα, προχωρούν εναντίον των Ελληνικών οχυρών της γραμμής Ρούπελ, που είναι απογυμνωμένα από βασικό οπλισμό, αλλά και από οπλίτες, λόγω του πολέμου με την Ιταλία. Οι Έλληνες στρατιώτες και αξιωματικοί οπλισμένοι με την αγάπη τους για την πατρίδα και

αποφασισμένοι να πεθάνουν υπερασπίζοντάς την, δείχνουν μια παλικαριά που δεν στηρίζεται στον σύγχρονο εξοπλισμό, ούτε στην αριθμητική υπεροχή.

Αρχίζει η μαύρη περίοδος της Κατοχής. Τέσσερα μαύρα χρόνια σκλαβιάς και μαρτυρίου για τον λαό μας. Χιλιάδες πεθαίνουν από την πείνα και τη δυστυχία. Χιλιάδες νεκροί από τα εκτελεστικά αποσπάσματα των Γερμανών και των Ιταλών. Τον πρώτο χειμώνα της κατοχής (1941-1942) η έλλειψη τροφίμων ήταν έντονη και η πείνα έπληξε ιδιαίτερα τα αστικά κέντρα της χώρας. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα αυτού, το ποσοστό θνησιμότητας έφθασε στο υψηλότερο σημείο. Τα πτώματα των νεκρών δεν θάβονταν πάντα, αλλά αφήνονταν στα νεκροταφεία ή στους δρόμους. Ο πληθωρισμός αυξανόταν συνεχώς και η τιμή του ψωμιού αυξήθηκε 89 φορές από τον Απρίλιο του 1941 μέχρι τον Ιούνιο του 1942. Σύμφωνα με τα αρχεία του γερμανικού στρατού, το ποσοστό θνησιμότητας μόνο στην Αθήνα έφθασε τους 300 θανάτους την ημέρα κατά το μήνα Δεκέμβριο 1941, ενώ οι εκτιμήσεις του Ερυθρού Σταυρού ήταν πολύ υψηλότερες, στους 400 θανάτους. Δεν υπάρχει ακριβής αριθμός θανάτων λόγω της πείνας. Σε γενικές γραμμές, εκτιμάται ότι ο αριθμός αυτός ανέρχεται σε 300.000 θανάτους κατά τη διάρκεια της κατοχής, ως αποτέλεσμα της πείνας και του υποσιτισμού.

Μα και πάλι ο ελληνικός λαός μέσα από τα συντρίμια του βρίσκει τη δύναμη να αντισταθεί. Στέκεται όρθιος, γενναίος και περήφανος. Ο λαός ξεσηκώνεται και γράφει καινούργιο έπος, το έπος της Εθνικής Αντίστασης! Η κατοχή τερματίστηκε με την αποχώρηση των γερμανικών στρατευμάτων από την Ελλάδα τον Οκτώβριο του 1944. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στην Κρήτη ή σε άλλα νησιά, γερμανικές φρουρές παρέμειναν μέχρι το Μάιο και τον Ιούνιο του 1945.

17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ – ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Το Πολυτεχνείο, το οποίο βρίσκεται επί της οδού Πατησίων στο κέντρο της Αθήνας, στεγάζει το αρχαιότερο τεχνολογικό ίδρυμα της χώρας μας, που μετατράπηκε το 1973 σε εθνικό σύμβολο, σε σύμβολο αγώνα για τη Δημοκρατία και την Ελευθερία.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου ήταν μια μαζική εκδήλωση λαϊκής αντίθεσης απέναντι στη στρατιωτική δικτατορία, που έλαβε χώρα στην ελληνική επικράτεια μεταξύ 14 και 17 Νοεμβρίου του 1973. Ξεκίνησε στις 14 Νοεμβρίου με την κατάληψη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, από φοιτητές και σπουδαστές. Αυτή κλιμακώθηκε σε αντιδικτατορική εξέγερση στην οποία ενσωματώθηκαν μετέπειτα πολίτες, εργάτες, και διαμαρτυρόμενοι αγρότες.

Η ιστορία όμως ξεκινά μερικά χρόνια πριν από το 1973, στις 21 Απριλίου του 1967, όταν μετά από πολλές πολιτικές ανακατατάξεις και λάθη κάποιοι βρίσκουν την ευκαιρία να ελέγξουν τον στρατό και να πάρουν την εξουσία χωρίς την έγκριση του λαού, στερώντας του το μεγαλύτερο δικαίωμα, την εκλογή αυτών που ο ίδιος θέλει να τον κυβερνούν.

Ο Γεώργιος Παπαδόπουλος γίνεται από μόνος του κυβερνήτης. Περνούν 7 σκληρά χρόνια δικτατορίας, η λεγόμενη Χούντα (1967-1974) όπου τα πάντα βρίσκονται κάτω από την επίβλεψη των δικτατόρων, κυριαρχεί παντού ο φόβος. Η ελευθερία της γνώμης, το δικαίωμα του ελεύθερου πιστεύω, του ελεύθερου πολίτη καταργούνται και οι αντίθετοι προς τις ιδέες του δικτάτορα βασανίζονται, εξορίζονται ή ακόμα και σκοτώνονται.

Όλα όμως έχουν ένα τέλος. Και η αρχή του τέλους της μαύρης αυτής επταετίας ξεκίνησε από τους φοιτητές του Πολυτεχνείου. Από τις αρχές του 1973 τα πράγματα έδειχναν ότι κάτι θα γινόταν. Όλοι ήταν αναστατωμένοι. Ο κόσμος είχε αρχίσει να δυσφορεί. Τον Φλεβάρη του 1973 οι φοιτητές κάνουν κατάληψη της Νομικής Σχολής. «Ζήτω η Ελευθερία», «Κάτω η Χούντα» ήταν τα συνθήματα που φώναζαν.

Ήταν 14 Νοεμβρίου, Τετάρτη πρωί. Όλοι οι φοιτητές απ' όλες τις Σχολές μαζεύτηκαν στο Πολυτεχνείο. Φτιάχτηκαν τα πρώτα συνθήματα: «Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία», «Κάτω η Χούντα». Στις 7 το απόγευμα αποφάσισαν να κλειστούν μέσα και να μη βγουν, αν δε γίνονταν δεκτά τα αιτήματά τους. Αιτήματα που είχαν φύγει πια από τον χώρο του Πολυτεχνείου, αιτήματα που αφορούσαν όλον πια τον λαό, όλους τους Έλληνες που ήθελαν να είναι πολίτες μιας δημοκρατικής χώρας.

Στις 15 Νοέμβρη 1973 οι φοιτητές ψηφίζουν αντιπροσώπους, επιτροπή που θα συντονίζει τον αγώνα. Λειτουργεί νέος πομπός, που ακούγεται σ' όλη την Αττική. Υπερηφάνεια και συγκίνηση κατέχει όλους τους Έλληνες που τ' ακούνε: «**Εδώ Πολυτεχνείο! Εδώ Πολυτεχνείο! Σας μιλά ο Ραδιοφωνικός Σταθμός των ελεύθερων αγωνιζόμενων φοιτητών, των ελεύθερων αγωνιζόμενων Ελλήνων. Κάτω η χούντα, κάτω ο Παπαδόπουλος, έξω οι Αμερικάνοι, κάτω ο φασισμός, η χούντα θα πέσει από τον λαό... Λαέ, κατέβα στο πεζοδρόμιο, έλα να μας συμπαρασταθείς, τη λευτεριά σου για να δεις...**». Συγκεντρώνονται δεκάδες χιλιάδες λαού και μαθητών, που έρχονται κατευθείαν από τα σχολεία τους, φέρνοντας στους ελεύθερους και μαχητικούς φοιτητές όλο και περισσότερα τρόφιμα, φάρμακα κλπ.

Παρασκευή 16 του Νοέμβρη, πάνω από 150.000 άνθρωποι είναι γύρω από το Πολυτεχνείο και βροντοφωνάζουν με τους ελεύθερους φοιτητές «Κάτω η χούντα, η χούντα θα πέσει απ' τον λαό». Όλη η αστυνομία βρίσκεται απ' έξω από το Πολυτεχνείο. Θέλουν να εισβάλλουν, να μπουν μέσα. Οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι αντιδρούν. Η αστυνομία χτυπά, μα δεν μπορεί να νικήσει τον κόσμο. Οι δικτάτορες βλέποντας, ότι δε γίνεται τίποτα, αποφασίζουν να κατεβάσουν τον στρατό. Οι δρόμοι της Αθήνας γεμίζουν με τανκς και στρατιωτικά αυτοκίνητα, που πηγαίνουν προς το Πολυτεχνείο. Ο κόσμος με απειλές και ξύλο απομακρύνεται, ενώ μένουν μέσα κλεισμένοι οι φοιτητές τραγουδώντας τον Εθνικό Ύμνο.

Το Σάββατο 17 του Νοέμβρη, στις 3 η ώρα τα ξημερώματα, το μοιραίο τανκ ξεκινά. Οι φοιτητές κρεμασμένοι στα κάγκελα συνεχίζουν να τραγουδούν τον Εθνικό Ύμνο. Σε λίγο η πόρτα θα πέσει. Μαζί και τα άψυχα κορμιά των παιδιών που είχαν γίνει ένα με αυτήν. Πανικός! «Τώρα μπαίνουν, τους βλέπω ...», είναι τα τελευταία λόγια του εκφωνητή. Οι σφαίρες σφυρίζουν. Όλοι τρέχουν να σωθούν.

Το πρωί τα πάντα ήταν ήρεμα. Οι δρόμοι μουσκεμένοι από τα νερά που έριξαν για να πλύνουν τα αίματα. Τίποτε δε θύμιζε αυτό που συνέβη το προηγούμενο βράδυ. Κι όμως η προσφορά της εξέγερσης του Πολυτεχνείου ήταν μεγάλη, ανεπανάληπτη, αζεπέραστη γιατί γκρέμισε τον μύθο της πανίσχυρης χούντας, πέρασε το μήνυμα στον λαό ότι με την ενότητα και την πάλη μπορεί να κερδίσει τη λευτεριά του, την αυτοδιάθεσή του. Μήνυμα που εμείς ποτέ δεν πρέπει να ξεχνούμε.

Η δικτατορία κατέρρευσε στις 23 Ιουλίου του 1974, αφού είχε ήδη προηγηθεί η τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Έναν χρόνο μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας, τον Ιούλιο του 1975, άρχισε στις φυλακές Κορυδαλλού η δίκη των υπαίτιων της χούντας, κάτω από δρακόντεια μέτρα ασφαλείας. Μάλιστα ο Γεώργιος Παπαδόπουλος για αρκετούς μήνες πριν γίνει η δίκη, ήταν ελεύθερος ή σε κατ' οίκον περιορισμό. Η δίκη διήρκεσε 25 ημέρες, προκαλώντας την δυσφορία της κοινής γνώμης. Στις 23 Αυγούστου 1975 το δικαστήριο ανακοίνωσε την ετυμηγορία του και τις ποινές στους κατηγορούμενους. Στον Γεώργιο Παπαδόπουλο επιβλήθηκε θανατική ποινή για την κατηγορία περί στάσης στρατιωτικών και ισόβια κάθειρξη για εσχάτη προδοσία. Ωστόσο με απόφαση της κυβέρνησης

Καραμανλή η θανατική ποινή μετατράπηκε σε ισόβια. Ο Παπαδόπουλος ως φυλακισμένος άφησε την τελευταία του πνοή στο νοσοκομείο από καρκίνο του προστάτη, αρνούμενος να επικαλεστεί βλάβη και να επιστρέψει σπίτι του.

Ο ακριβής αριθμός των νεκρών στον ξεσηκωμό του Πολυτεχνείου παραμένει άγνωστος. Επίσημα ανακοινώθηκαν μόνο τα παρακάτω: Τραυματίες: 1103, Νεκροί: 18

1. Γιώργος Σαμούρης ετών 22
2. Βασίλης Φαμέλος 26
3. Διομήδης Κομνηνός 17
4. Τορίλ Μαργκρέτε 21
5. Αλέκος Σπαρτίδης 16
6. Μάρκος Καραμάνης 23
7. Βασιλική Μπεκιάρη 17
8. Μιχαήλ Μαυρογιάννης 20
9. Στυλιανός Καραγιώργης 19
10. Νίκος Μαρκούλης 25
11. Αλέκος Καρακάς 43
12. Κυριάκος Παντελεάκης 45
13. Σπύρος Κοντομάρης 46
14. Δημήτρης Παπαϊωάννου 60
15. Ανδρέας Κούμπος 63
16. Γιώργος Γεριτσίδης 48
17. Αικατερίνη Αργυροπούλου 75
18. Δημήτρης Θεοδώρου 60

Μεταξύ αυτών ήταν οι μαθητές λυκείου Αλέξανδρος Σπαρτίδης, Διομήδης Κομνηνός και ένα πεντάχρονο αγόρι στην περιοχή του Ζωγράφου, νεκροί από στρατιωτικά και αστυνομικά πυρά.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

ΧΙΟΝΑΝΘΡΩΠΟΙ ΑΠΟ ΚΑΛΤΣΕΣ: ΕΝΑ ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΟΛΙΔΙ

Υλικά:

- άσπρες κάλτσες
- βαμβάκι
- κουμπιά
- ψαλίδι
- πινέζες
- κομμάτια από ύφασμα

Διαδικασία:

1. Γέμισε με βαμβάκι τις κάλτσες.
2. Χώρισέ τες σε δύο μέρη.
3. Δημιούργησε το σώμα & το κεφάλι του χιονάνθρωπου, χρησιμοποιώντας ένα κομμάτι ύφασμα για κασκόλ.

✚ Ράψε κουμπιά στο σώμα του.

✚ Διαμόρφωσε τα χαρακτηριστικά του με πινέζες.

ΣΥΝΤΑΓΕΣ

ΛΑΧΤΑΡΙΣΤΑ ΚΕΦΤΕΔΑΚΙΑ ΜΕ ΥΠΕΡΟΧΗ ΣΑΛΤΣΑ ΝΤΟΜΑΤΑΣ

Υλικά για τα κεφτεδάκια:

- 500 γρ. κιμά χοιρινό
- 1 κρεμμύδι
- 1 σκελίδα σκόρδο
- 100 γρ. ψωμί
- 1 αυγό
- 1 κ.σ. θυμάρι
- 1/2 ματσάκι δυόσμο
- Αλάτι
- Πιπέρι
- 2 κ.σ. ελαιόλαδο
- αλεύρι γ.ο.χ., για πανάρισμα
- 500 ml ηλιέλαιο, για το τηγάνισμα

Υλικά για τη σάλτσα:

- 2 κ.σ. ελαιόλαδο
- 1 κρεμμύδι
- 1 σκελίδα σκόρδο
- 1 πρέζα ζάχαρη κρυσταλλική
- Αλάτι
- Πιπέρι
- 1 κ.γ. ρίγανη
- 1/2 κ.γ. κύμινο
- 1 στικ κανέλα
- 1 κ.σ. πελτέ ντομάτας
- 400 γρ. ντομάτες, τριμμένες
- 400 γρ. νερό

Εκτέλεση για τα κεφτεδάκια:

- 1) Σε ένα μπολ βάζουμε τον κιμά.
- 2) Τρίβουμε το κρεμμύδι στον τρίφτη σε μία πετσέτα. Στύβουμε πολύ καλά και το βάζουμε στο μπολ.
- 3) Τρίβουμε στον τρίφτη και το σκόρδο και το βάζουμε στο μπολ.
- 4) Προσθέτουμε το ψωμί ψιλοκομμένο, το αυγό, το θυμάρι και τον δυόσμο ψιλοκομμένα, αλάτι, πιπέρι, ελαιόλαδο και πλάθουμε καλά με τα χέρια μας. Καλό θα ήταν να βάλουμε το μείγμα στο ψυγείο για 2-3 ώρες για να δέσουν τα υλικά.
- 5) Τοποθετούμε ένα βαθύ τηγάνι με ηλιέλαιο σε δυνατή φωτιά.
- 6) Πλάθουμε σε μικρά κεφτεδάκια (20 γρ.) και τα περνάμε από το αλεύρι για να καλυφθεί όλη η επιφάνειά τους.
- 7) Τηγανίζουμε σε δόσεις για 7-8 λεπτά. Αφαιρούμε σε απορροφητικό χαρτί.

Εκτέλεση για τη σάλτσα:

- 1) Τοποθετούμε ένα γουοκ σε δυνατή φωτιά και προσθέτουμε 2 κ.σ. ελαιόλαδο.
- 2) Ψιλοκόβουμε το κρεμμύδι, το σκόρδο και βάζουμε στο γουοκ. Προσθέτουμε τη ζάχαρη, αλάτι, πιπέρι, τη ρίγανη, το κύμινο, την κανέλα, τον πελτέ και σοτάρουμε.
- 3) Βάζουμε τις τριμμένες ντομάτες, το νερό και ανακατεύουμε.
- 4) Προσθέτουμε τα κεφτεδάκια, καλύπτουμε με το καπάκι, χαμηλώνουμε σε μέτρια φωτιά και σιγοβράζουμε για 10 λεπτά.

Σερβίρουμε με πατάτες τηγανητές, φέτα, ρίγανη και ελαιόλαδο. Έτοιμο! Καλή σας απόλαυση!!!

ΜΠΡΑΟΥΝΙΣ: ΥΠΕΡΟΧΑ ΜΠΙΣΚΟΤΑ

ΥΛΙΚΑ:

- ✓ 250 γρ. ζάχαρη
- ✓ 200 γρ. κουβερτούρα σε κομμάτια
- ✓ 200 γρ. βούτυρο
- ✓ 150 γρ. αλεύρι (κοσκινισμένο)
- ✓ 4 αυγά
- ✓ 30 γρ. κακάο σε σκόνη
- ✓ ένα φακελάκι-κάψουλα βανίλια

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ:

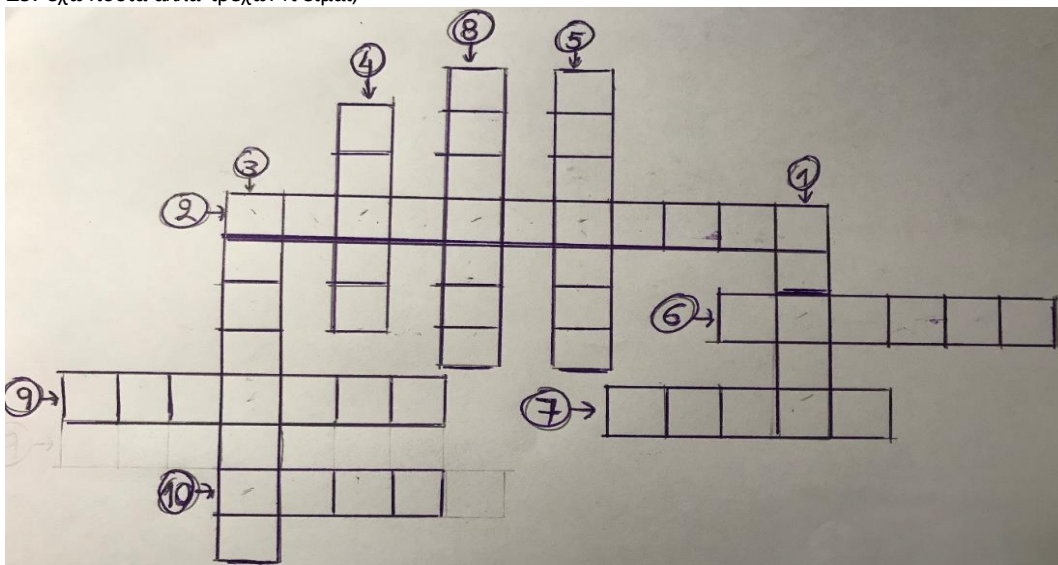
- Προθερμαίνουμε τον φούρνο στους 180°C και αλείφουμε το ταψί με λίγο λιωμένο βούτυρο. Έπειτα, το καλύπτουμε με λαδόκολλα.
- Λιώνουμε σε μπεν μαρί τη σοκολάτα με το βούτυρο, ανακατεύοντας συχνά.
- Χτυπάμε στο μίξερ τη ζάχαρη με τα αυγά και τη βανίλια και μετά προσθέτουμε το μίγμα του βουτύρου και της σοκολάτας. Τέλος, προσθέτουμε το κακάο και το αλεύρι.
- Βάζουμε το μίγμα στο ταψί ισιώνοντας την επιφάνειά του και ψήνουμε για 40 περίπου λεπτά. Βάζουμε μια οδοντογλυφίδα στο κέντρο. Αν αυτή βγει στεγνή, τότε είναι έτοιμο.
- Αφήνουμε λίγο να κρυώσει (τουλάχιστον 45 λεπτά), πασπαλίζουμε αν θέλουμε με ζάχαρη άχνη, και κόβουμε σε κομμάτια.

Την περίοδο των Χριστουγέννων οι πρόσκοποι συνηθίζουν σαν έθιμο να πηγαίνουν από σπίτι σε σπίτι για να πουλήσουν τα μπράουνις που ετοίμασαν.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΜΕ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΓΙΑ ΔΥΝΑΤΟΥΣ ΛΥΤΕΣ!

1. Δεν είμαι χρυσό. Τι είμαι;
2. Πώς λέγονται δύο ίδια κουνούπια;
3. Πώς λέγεται ένα αμάξι που είναι στο βουνό;
4. Έχει βελόνες αλλά δε ράβει. Τι είναι;
5. Έχει τέσσερα πόδια αλλά δεν περπατά. Τι είναι;
6. Θα είναι αύριο ήταν χθες. Τι είναι;
7. Μεγαλώνει όσο τρώει και πεθαίνει όταν πίνει. Τι είναι;
8. Όσο πλένομαι μικραίνω. Τι είμαι;
9. Είμαι ίσιο, έχω δόντια αλλά δεν τρώω. Τι είμαι;
10. Δεν έχω πόδια αλλά τρέχω. Τι είμαι;

ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΗΜΕΡΕΣ – ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

- 1 **Νοεμβρίου 2022 – Τρίτη:** Παγκόσμια Ημέρα Αυστηράς Χορτοφαγίας (World Vegan Day)
- 2 **Νοεμβρίου 2022 – Τετάρτη:** Διεθνής Ημέρα για τον Τερματισμό της Ατιμωρησίας για Εγκλήματα Κατά των Δημοσιογράφων (Ο.Η.Ε)
- 5 **Νοεμβρίου 2022 – Σάββατο:** Διεθνής Ημέρα Ενημέρωσης για το Τσουνάμι (Ο.Η.Ε)
- 6 **Νοεμβρίου 2022 – Κυριακή:** Διεθνής Ημέρα για την Αποτροπή της Εκμετάλλευσης του Περιβάλλοντος κατά τη Διάρκεια Πολέμων & Ενόπλων Συγκρούσεων (Ο.Η.Ε)
- 10 **Νοεμβρίου 2022 – Πέμπτη:** Παγκόσμια Ημέρα Επιστήμης για την Ειρήνη και την Ανάπτυξη (Ο.Η.Ε)
- 12 **Νοεμβρίου 2022 – Σάββατο:** Παγκόσμια Ημέρα για την Πνευμονία
- 14 **Νοεμβρίου 2022 – Δευτέρα:** Παγκόσμια Ημέρα κατά του Διαβήτη (Ο.Η.Ε)
- 16 **Νοεμβρίου 2022 – Τετάρτη:** Διεθνής Ημέρα για την Ανεκτικότητα (Ο.Η.Ε)
- 17 **Νοεμβρίου 2022 – Πέμπτη:** Διεθνής Ημέρα Σπουδαστών, Παγκόσμια Ημέρα Φιλοσοφίας και Εθνική Επέτειος του Πολυτεχνείου (1973)
- 19 **Νοεμβρίου 2022 – Σάββατο:** Παγκόσμια Ημέρα του Άντρα, Παγκόσμια ημέρα κατά της κακοποίησης των παιδιών και Παγκόσμια Ημέρα Τουαλέτας (Ο.Η.Ε)
- 20 **Νοεμβρίου 2022 – Κυριακή:** Ημέρα για την Εκβιομηχάνιση της Αφρικής (Ο.Η.Ε), Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Ο.Η.Ε), Ημέρα Μνήμης Διεμφυλικών και Παγκόσμια Ημέρα Μνήμης Θυμάτων Τροχαίων Ατυχημάτων
- 21 **Νοεμβρίου 2022 – Δευτέρα:** Παγκόσμια Ημέρα Τηλεόρασης (Ο.Η.Ε) και Παγκόσμια Ημέρα Χαιρετισμού
- 25 **Νοεμβρίου 2022 – Παρασκευή:** Διεθνής Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναϊκών (Ο.Η.Ε)
- 27 **Νοεμβρίου 2022 – Κυριακή:** Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου στην Εκπαίδευση
- 29 **Νοεμβρίου 2022 – Τρίτη:** Διεθνής Ημέρα Αλληλεγγύης προς τον Παλαιστινιακό Λαό (Ο.Η.Ε)
- 30 **Νοεμβρίου 2022 – Τετάρτη:** Ημέρα Μνήμης για "Όλα τα Θύματα του Χημικού Πολέμου (Ο.Η.Ε) και Παγκόσμια Ημέρα Αγοραστικής Αποχής

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ – ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΓΙΟΡΤΗ
Τρίτη 1^η Νοεμβρίου	Ανάργυρη, Ανάργυρος, Αναργυρούλα, Δαβίδ, Δαυίδ, Δαμιανή, Δαμιανός, Διόνυσος, Κοσμάς
Τετάρτη 2 Νοεμβρίου	Ακίνδυνη, Ακίνδυνος, Ανεμπόδιστη, Ανεμπόδιστος, Αφθονία, Αφθόνιος, Ελπιδηφόρα, Ελπιδηφόρος, Ελπιδοφόρα, Ελπιδοφόρος, Πηγάσια, Πηγάσιος, Πήγασος
Παρασκευή 4 Νοεμβρίου	Ερμαίας, Ερμαίος, Ιωανίκιος, Ιωαννίκιος
Σάββατο 5 Νοεμβρίου	Γαλακτία, Γαλακτίων, Γαλακτίωνας, Γαλατεία, Γαλάτης, Γαλάτια, Γαλάτιος, Επιστήμη, Λίνα, Λίνος, Σίλβα, Σιλβάνα, Σιλβανή, Σιλβανός, Σίλβια
Κυριακή 6 Νοεμβρίου	Λεονάρδος
Δευτέρα 7 Νοεμβρίου	Αθηνοδώρα, Αθηνόδωρας, Αθηνοδωρής, Αθηνόδωρος, Δώρης, Ερνέστα, Ερνεστίνα, Ερνεστίνη, Ερνέστος, Θεαγενεία, Θεαγένης, Θεαγενία, Θεαγένιος, Θεμέλη, Θεμελίνα, Θεμέλιος
Τρίτη 8 Νοεμβρίου	Αγγέλα, Αγγελής, Αγγελική, Αγγελικούλα, Αγγελίνα, Αγγέλλω, Άγγελος, Άντζελα, Άντζυ, Άτζελα, Αραβέλα, Γαβριέλα, Γαβριηλίτσα, Γαβρίλα, Γαβριλίτσα, Γαβριήλ, Γαβρίλης, Γαβρίλος, Ευστρατία, Μάτα, Ματίνα, Ματούλα, Μάτω, Σταμάτα, Σταματέλλα, Σταματή, Σταματία, Σταματίνα, Σταμέλα, Σταμούλα, Μεταξένια, Μεταξία, Μεταξούλα, Ταξούλα, Μισέλ, Μιχαέλα, Μιχαέλλα, Μιχαήλα, Μιχαηλίτσα, Μιχαλία, Μιχαλίτσα, Μιχαήλ, Μιχαηλός, Μιχαλάκης, Μιχάλης, Μιχαλιός, Μιχαλός, Μιχελής, Μίχος, Ραφαέλα, Ραφαέλος, Ραφαήλ, Ραφαήλα, Ραφαήλος, Σταμάτης, Σταμάτιος,

	Σταμελάς, Σταμέλης, Σταμέλος, Στάμος, Σταμούλης, Στρατηγός, Στρατηγούλα, Στρατής, Ταξιάρχης
Τετάρτη 9 Νοεμβρίου	Ελλάδης, Ελλάδιος, Θεοκίστη, Μαύρα, Μαυρίτσα, Μαύρος, Μαυρούλα, Νεκτάρης, Νεκταρία, Νεκταρίνα, Νεκτάριος, Νεκταρούλα
Πέμπτη 10 Νοεμβρίου	Αρσένης, Αρσενία, Αρσένιος, Αρσίνα, Αρσινόη, Ηρωδιάδα, Ηρωδιάς, Ηρωδίων, Ροδίων, Μίλης, Μίλος, Μίλων, Ορέστης, Ορεστία, Ορεστιάδα, Ορεστιάς, Πάτρα, Πατρίτσα, Πατρούλα, Σωπάτρα, Σωπατρία, Σώπατρος, Σωσίπατρος, Ροδής, Ροδιά, Ρόδιος, Ροδίτα, Ροδίων, Ρόδος, Ροδούλα, Ρόζα, Ροζαλία, Ροζάνα, Ροζίνα, Ροζίτα, Ωρίων, Ωρίωνας, Ωριώνη, Ωριώνης
Παρασκευή 11 Νοεμβρίου	Βικέντης, Βικεντία, Βικέντιος, Βίκτορας, Βικτορία, Βίκτωρ, Βικτωρία, Δράκοντας, Δράκος, Δρακούλα, Δρακούλης, Δράκων, Μήνα, Μηνאים, Μηνάς, Μίνα, Μίνος, Μίνως
Κυριακή 13 Νοεμβρίου	Δαμασκηνή, Δαμασκηνός, Χρυσοστόμη, Χρυσοστόμης, Χρυσοστομία, Χρυσοστομίτσα, Χρυσοστομος
Δευτέρα 14 Νοεμβρίου	Γόλης, Γρηγόρης, Γρηγορία, Γρηγόριος, Φιλίππα, Φιλιππία, Φιλιώ, Φιλιππάκης, Φίλιππας, Φιλιππής, Φίλιππος
Τετάρτη 16 Νοεμβρίου	Ιφιγένεια, Μαθαίος, Μαθιός, Μαθούλα, Ματθαίος, Μαθούλα
Πέμπτη 17 Νοεμβρίου	Γενάδιος, Γεννάδιος
Παρασκευή 18 Νοεμβρίου	Πλάτων, Πλατώννα, Πλάτωννας, Πλατωνία
Κυριακή 20 Νοεμβρίου	Δεναχίδα, Δεναχίς
Δευτέρα 21 Νοεμβρίου	Βιργινία, Δέσποινα, Δεσποινιώ, Δεσποίνου, Δεσποινούλα, Δεσποίνω, Δεσπούλα, Δέσπω, Ζέπω, Ντέπη, Πέπη, Πιπίνα, Λεμονιά, Μαρία, Μαριγούλα, Μαριγώ, Μαριέττα, Μαρίκα, Μάριος, Μαρίτσα, Μαριώ, Μαριωρή, Μαρούλα, Μαρούσα, Μάρσια, Μάρω, Σούζη, Σούζυ, Σουλτάνα, Σουλτάνης, Σουλτανίτσα, Τάνια
Τρίτη 22 Νοεμβρίου	Βαλέρης, Βαλέρια, Βαλεριάνα, Βαλεριανός, Βαλέριος, Βάλια, Βάλιος, Κεκίλια, Κικίλια, Σεσίλια, Φιλημόνα, Φιλήμονας, Φιλημονή, Φιλήμων, Φλημόνα
Τετάρτη 23 Νοεμβρίου	Αμφιλοχία, Αμφιλόχιος, Έλενος, Λένος
Παρασκευή 25 Νοεμβρίου	Αικατερίνα, Αικατερίνη, Καίτη, Καλοτίνα, Κάρεν, Κατερίνα, Κατερινιώ, Κάτια, Κατίγκα, Κατίνα, Κατίνγκω, Κατινιώ, Ρίνα, Τίγκα, Μάρκορας, Μέρκουρας, Μερκούρης, Μερκουρία, Μερκούριος
Σάββατο 26 Νοεμβρίου	Κυπαρισσία, Παρέσια, Παρεσίνα, Παρέσσα, Παρεσσία, Σίσσυ, Νίκων, Στέλα, Στελής, Στέλια, Στέλιος, Στελίτσα, Στέλλα, Στυλιανή, Στυλιανός, Τέλα, Τέλης, Τελία, Τέλιος, Τελίτσα, Στέργης, Στεργία, Στεργιανή, Στέργιος, Στε ργιούδα, Στεργιούλα, Στέργος
Δευτέρα 28 Νοεμβρίου	Ειρήναρχος
Τρίτη 29 Νοεμβρίου	Φαίδρα, Φαιδρίνα, Φαιδρούλα, Φαιδρής, Φαιδρινός, Φαίδρος, Φίλη, Φιλομένη, Φιλόμενος, Φιλομίλα, Φιλομίλη, Φιλομίνα, Φίλος, Φιλουμένη, Φιλούμενος, Φιλομένη, Φιλουμένη

**Τετάρτη 30
Νοεμβρίου**

**Ανδρέας, Ανδρικός, Ανδρίτσα, Ανδρούλα, Αντρέας, Αντρίκος, Αντρίτσα,
Αντρούλα**

ΤΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΤΟΥ ΣΤ3'

28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ντυμένοι στα χρώματα της γαλανόλευκης σημαίας παρελάσαμε προς ανάμνηση και τιμή των ηρώων του 1940 που έδωσαν τη ζωή τους για την πατρίδα, για να είμαστε εμείς σήμερα ελεύθεροι. Οι Έλληνες νίκησαν γιατί πολέμησαν με οργάνωση όλοι τους σαν ένας, σαν ένα σώμα. Έτσι κι εμείς λειτουργήσαμε σαν ομάδα. Συντονιστήκαμε καλά, με σωστό βηματισμό, ψηλά το κεφάλι και στητό στήθος, με υπευθυνότητα και πειθαρχία για να τιμήσουμε τους προγόνους μας.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Τα παιδιά, στα πλαίσια της 4^{ης} ενότητας της Γλώσσας, έφτιαξαν τις δικές τους διαφημίσεις με πρωτότυπα ονόματα προϊόντων, ευφάνταστες εικόνες, έξυπνα σλόγκαν και ωραία ενημερωτικά κείμενα. Τα παρουσίασαν στην τάξη και στο τέλος, με μουσική ψηφοφορία, αναδείχτηκαν δύο νικήτριες που ισοψήφησαν: η Είρικα και η Μαρίλια. Η Είρικα διαφήμισε επιτραπέζια παιχνίδια παρουσιάζοντας ένα φανταστικό σκετσάκι και χαρίζοντας μάλιστα στο τέλος από ένα επιτραπέζιο σε κάθε συμμαθήτριά και συμμαθητή της. Η Μαρίλια, από την άλλη, διαφήμισε μια κρέμα προσώπου δημιουργώντας μια υπέροχη και δελεαστική κατασκευή. Συγχαρητήρια σε όλα τα παιδιά για την ωραία προσπάθεια και ένα μεγάλο μπράβο στις δύο μας νικήτριες που βραβεύτηκαν με μετάλλιο!

ΓΕΝΕΘΛΙΑ

Φυσικά, σαν τμήμα, δε χάνουμε ευκαιρία να περνάμε καλά, να γιορτάζουμε, να τραγουδάμε, να ζωγραφίζουμε και να χορεύουμε! Αλλά για να είμαστε και ειλικρινείς δε χάνουμε και την ευκαιρία να τρώμε... Εκμεταλλευόμενοι λοιπόν τα γενέθλια του καθενός (μια φορά τον χρόνο βρε αδερφέ έχουμε γενέθλια), οργανώσαμε πάρτι στην τάξη προς τιμήν του κάθε παιδιού! Απλά έτυχε να πέσουν μαζεμένα....

Χρόνια πολλά και καλά λοιπόν στον Δημήτρη μας (26/10), στην κυρία Αγγελική (08/11), στην Ελισάβετ μας (09/11) και στην Είρικα μας (11/11) !!!!

Και το πιο μεγάλο εγκάρδιο ευχαριστώ από τη δασκάλα προς τα 17 υπέροχα παιδιά της που της οργάνωσαν το ωραιότερο πάρτι-έκπληξη της ζωής της!!!

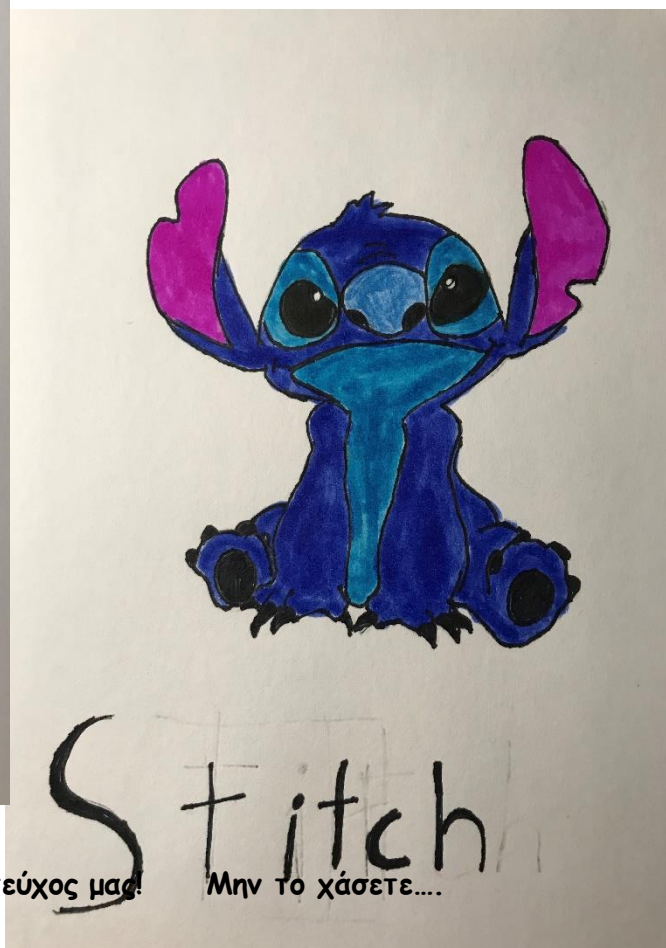
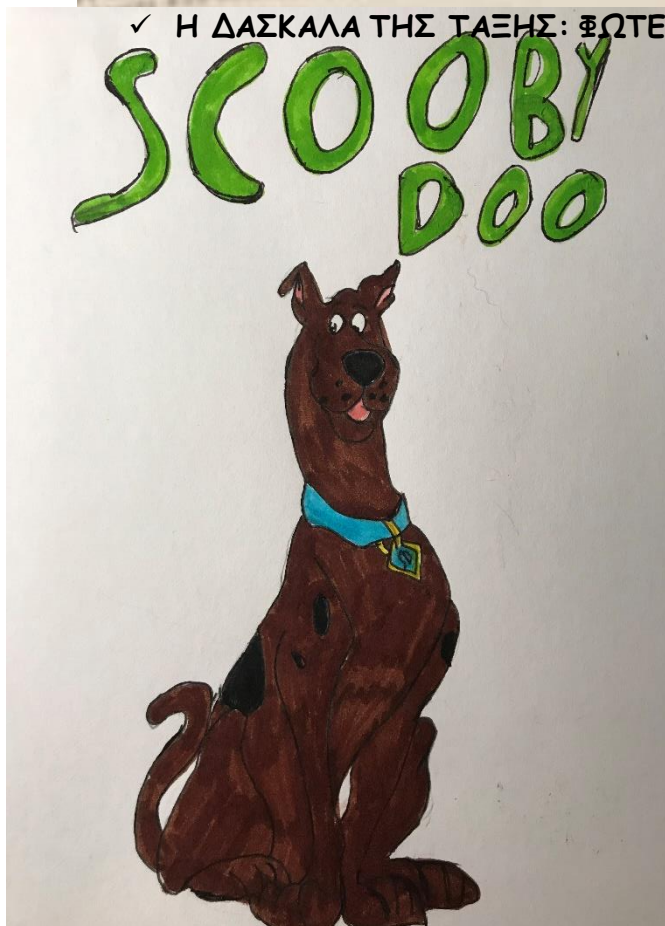

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ:

1. ΑΣΗΜΙ	5. ΤΡΑΠΕΖΙ	9. ΠΙΡΟΥΝΙ
2. ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙΑ	6. ΣΗΜΕΡΑ	10. ΝΕΡΟ
3. ΚΑΡΒΟΥΝΟ	7. ΦΩΤΙΑ	
4. ΠΕΥΚΟ	8. ΣΑΠΟΥΝΙ	

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ-ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ:

- ✓ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ
- ✓ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ ΣΙΣΣΥ
- ✓ ΓΙΑΝΝΕΛΟΥ ΜΑΡΙΛΙΑ
- ✓ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
- ✓ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
- ✓ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ
- ✓ ΚΛΕΙΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΣ
- ✓ ΚΟΚΚΙΝΗ ΕΙΡΙΚΑ
- ✓ ΚΟΥΣΑΝΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ
- ✓ ΜΙΧΑΛΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ
- ✓ ΝΕΜΠΙΑΪ ΛΟΡΕΝΤΖΟ
- ✓ ΠΑΠΠΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ
- ✓ ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
- ✓ ΣΙΑΤΡΑ ΡΕΒΕΚΑ
- ✓ ΣΤΕΡΤΣΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
- ✓ ΣΤΙΓΚΑΣ ΝΙΚΟΣ
- ✓ ΧΑΝΤΖΑΡΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
- ✓ Η ΔΑΣΚΑΛΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ: ΦΩΤΕΙΝΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Ραντεβού στο επόμενο χριστουγεννιάτικο τεύχος μας!

Μην το χάσετε....